

CHURCHILLIS KRITIKUOJA JAV PASIELGIMA

IŠ JALTOS DOKUMENTŲ AIŠKĖJA DAUG DIPLOMATINIŲ PASLAPČIŲ

Pagrindiniai nutarimai seniai matomi gyvenime

WASHINGTONAS, D. C. — Jaltos dokumentų paskelbimas sutapo su 10 metų sukaktim šios konferencijos, kurioje Rooseveltas, Stalinas ir Churchillis aptarė ir susitarė dėl pokarinės Europos ir viso pasaulio likimo.

Jaltos konferencija prasidėjo 1945 metais vasario 4 dieną ir baigėsi už 8 dienų su didžiausiu banketu, ir, anot prez. Roosevelt, visiškai "šeimyniškoj nuotai-koj".

Staigus nutarimas skelbti

Kitą dieną po dokumentų paskelbimo, iš Baltųjų rūmų pranešta, kad prezidentas Eisenhoweris į šį reikalą visiškai nesimaišė, net nematė paruoštų skelbimui dokumentų. Visa padaręs valstybės sekretorius Dulles savo atsakomybe.

Staigiai persigalvoti už dokumentų skelbimą privertė dešinieji respublikonai, patyrę, kad vienas iš dokumentų nuorašas, ruošiant juos Kongreso komiteto vadams, patekęs į vieno New Yorko dienraščio redakciją. Nieko kita nebebuvo galima daryti, kaip išdalinti dokumentus visai spaudai, kaip kad patarė ir Kongreso komiteto vadai — demokratai. Tai buvo padaryta trečiądienio vakarą.

Stalinas gavo, ką norėjo

Iš dokumentų, kaip ir nematyti, kad nors vienas iš didesnių Stalino reikalavimų būtų buvęs atmetas, nebent priešinimasis pavestį vieną Vokietijos dalį Prancūzijai. Kai kuriuos reikalavimus, kaip reparacijas iš vokiečių teko vėliau sumažinti. Bet reikalauti \$20 bil. suma yra išgauta iš vokiečių su keleriopu kaupu.

Už karą su Japonija

Jaltos konferencijoj anglosaksų štabų vadai gąsdino Rooseveltą ir Churchillį didele Japonijos galybe, nežūrint, kad jau buvo įsitikinta atominių bombos realybe. Štabistams reikalaujant, Rooseveltas kalbino Staliną į karą prieš Japoniją, nors, pagal JAV ambasadoriaus Harriman tvirtinimą, šis pasižadėjimas jau buvo duotas anksčiau.

Stalinas kalbėjo, kad jam sunku bus įtikinti "sovietų liaudį", kodėl jis stoja į karą prieš japonus, jeigu nieko už tai negaus. Jis pareikalavo pietų Sachaliną, Kurilų salas, teises į Mandžiūrijos uostus (nė žodžio nesakius Kinijos vyriausybei) Port Arturą ir Dairen ir Mandžiūrijos geležinkelius. Stalinas gavo, ką norėjo.

Užleido Rytų Europą

Iš Rytų ir Vidurio Europos valstybių daugiausia konferencijoj buvo kalbėta apie Lenkiją. Ne tik jai, bet ir visoms "išlaisvintoms" valstybėms buvo garantuotos teisės į demokratinius rinkimus ir savo vyriausybų sudarymą.

Kad tai buvo tik tušti Stalino pažadai, Rooseveltas ir Churchillis parodė iš savo reikalavimo leisti visų trijų didžiųjų ambasadoriams prižiūrėti, kaip vyks Lenkijoj rinkimai. Komunistai neturėjo vilties laimėti laisvuose rinkimuose Lenkijoj, dėl to Stalinas su Molotovu ragino anglosaksų vadus šį pasiūlymą apie rinkimų priežiūrą atsiimti, ką

jie ir padarė. Lenkiją ir visas kitas "išlaisvintas" šalis paliko SSSR valiai.

Iškovojo Prancūzijos dalį

Vienas iš esminių Roosevelto ir Churchillio pasipriešinimo Stalinui buvo Prancūzijos klausimas. Stalinas piktais žodžiais kalbėjo apie prancūzus, niekino juos už jų nekarumą so vokiečiais ir nenorėjo išleisti į okupuotos Vokietijos valdymą.

Prancūzijos reikalą ypač gynė Churchillis. Rooseveltas pasakė, kad JAV Kongresas neeisias ilgai laikyti okupuotoj Vokietijoj armiją, kaip 2 metus po karo. Tai buvo dar vienas argumentas Churchillui, reikalaujančiam Prancūzijos padėti anglams išlaikyti okupuotą Vokietiją.

Stalinas buvo priverstas nusileisti. Bet ir po to buvo priešingas išleisti Prancūziją į sąjungininkų kontrolinę komisiją Vokietijai valdyti. Nusileidus pirmuoju punktu, jis buvo priverstas sutikti ir su antruoju, nes to reikalavo ir sovietinė taktika — nusileisti mažojuose už didžiasias Roosevelto-Churchillio nuolaidas.

Vengrijos valdžia buvusi patekusi į "priešų rankas"

Komunistų partija išgelbėjusi šalį, kalbėjo Matyas Rakosi

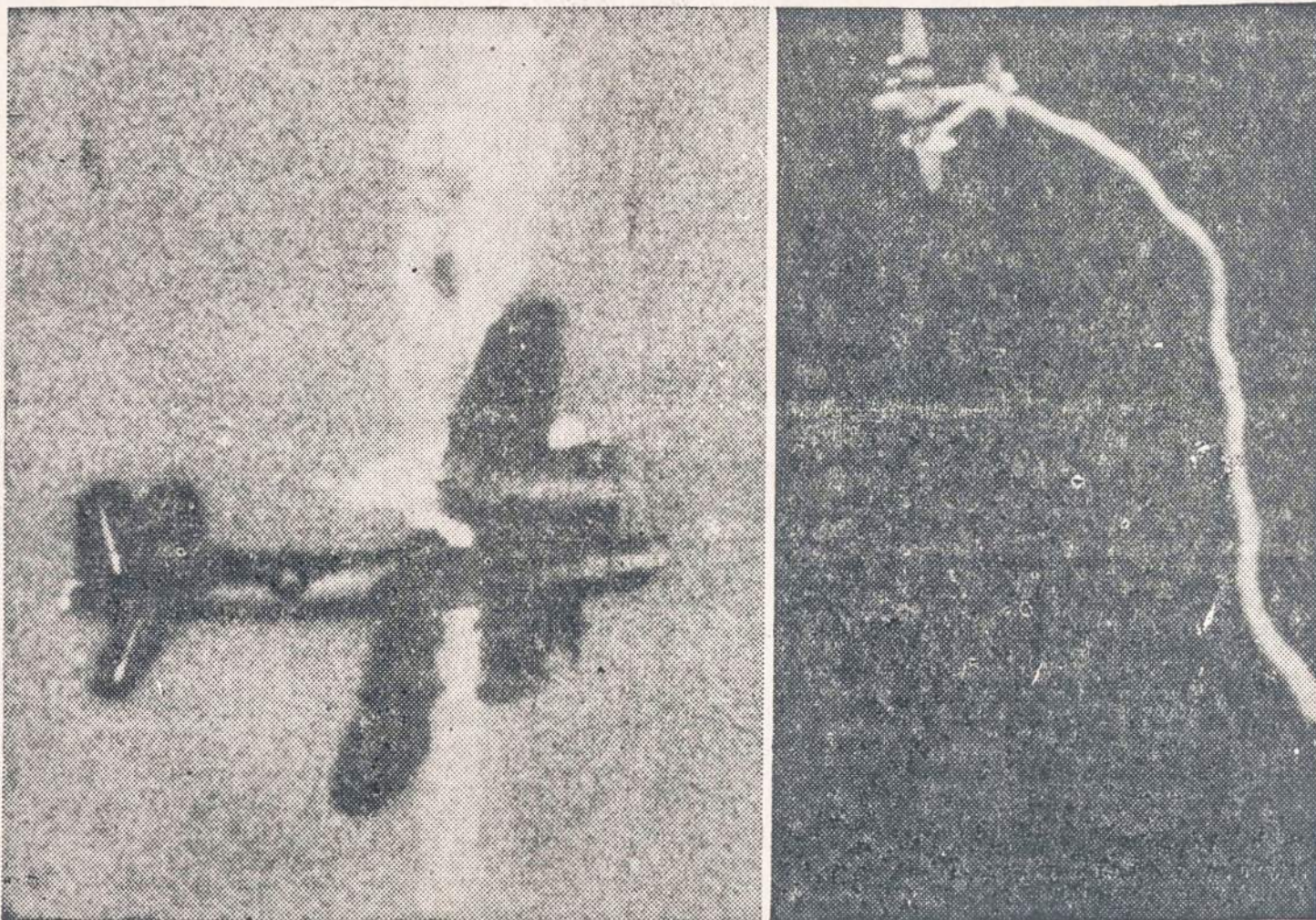
VIENA, Austrija. — Matyas Rakosi, Vengrijos komunistų partijos sekretorius, vienoj savo kalboj pasakė, kad šalies valdžia buvo patekus į priešų rankas, bet partijai pasisekė išgelbėti šalį iš grėsusio pavojaus.

Rakosi, kalbėdamas komunistų partijos aktyvistams, tyčiojosi iš "naujo kurso", užvesto Imgre Nagy vyriausybės, sudarytos po Stalino mirties. Tai buvusios vidaus ir užsienio priešų pastangos sužlugdyti Vengrijos komunistų partiją.

Stalino laikais, Rakosi buvo vienas iš ištikimiausių jo pakalikų užimtoje valstybėje. Jis buvo pilnas Vengrijos diktatorių, turėjęs savo rankoj ir vyriausybę, ir partijos valdžią. Stalinui mirus, Malenkovas atskyrė premiero pareigas nuo partijos sekretoriaus. Maskvos pavyzdžiu turėjo pasėkti ir satelitai. Rakosi turėjo tenkintis tik partijos sekretoriaus vieta, o ministerio pirmininko vietą užėmė Imgre Nagy.

Dabar, pašalinus Malenkovą, vengrų komunistų partijos centro komitetas jį apkaltino nukrypimu į dešinę. O pats Rakosi pasakė dar griežčiau, kad Nagy atstovavęs vidaus ir užsienio priešus, norėjęs pakenkti komunistų partijai.

Apie Imgre Nagy, Vengrijos premieras, nebegirdėti nuo vasario mėn. pradžios, kada buvo pranešta apie jo susirgimą širdies liga. Į jo vietą numatytas, sekant Maskvos pavyzdžiu, kariškis, gen. M. Farkas, buvęs karo ministras.

Mažiausia raketa, kuri yra žinoma kaip "Falcon", gali lengvai numušti bombonešį. Iššauta raketa pati suranda taikinį, atseit, ji turi "mechaniskus smegenis".

PASAULĮ GAUBIA KARO PAVOJAI, SAKO VICEPREZIDENTAS R. NIXON

Niekas negali pasakyti, kaip pasielgs ateity lunatiški Kremlius, Peipingo diktatoriai

CHICAGA, Ill. — Viceprezidentas Richard Nixon pripažino, kad šiandien pavojus dėl Formozos yra labai rimtas ir kad iš jo gali įsižiebtį ir didelis karas.

Taikai sudaro gresmę ne vien Formozos konfliktas. Karo pavojaus gresmė glūdi lunatiškoj diktatorių, ypač tokių, kaip Sovietų Sąjungos ir komunistinės Kinijos, galvoje, kalbėjo viceprezidentas. "Jei komunistai elgtųsi kaip protingi žmonės, karo nebūtų. Bet apie komunistų ir revoliucinių sąjūdžių vadus nieko negalima iš anksto pasakyti. Dažnai jie griebiasi neprotinių žygių", kalbėjo JAV viceprezidentas.

Yra vienas kelias į taiką

Richard Nixon kalbėjo: "Yra vienas kelias, kuriuo galima išvengti visiems laikams karo, tai visiškasis pasidavimas priešui".

JAV tvirta politika, paremta jėga, gali ir neišsivukti iš karo, pav., jei komunistai griebtųsi naujų užkariavimų. Bet silpna politika su dalinėmis nuolaidomis vistiek privestų prie didelio karo, arba visiško pasidavimo priešui, kalbėjo viceprezidentas.

Kovos tik at. ginklais

Viceprezidentas pasakė, kad kvaila kalbėti, kad naujam ginkluotam konfliktui kilus, JAV turi vartoti arba vartos tik II pasaulinio arba Korėjos karo ginklus, kaip kad norėtų priešas. JAV neatsilaikytų Pacifiko erdvėje, kovodamos senaisiais ginklais. Naujieji atominiai ginklai dabar pasidarė "senais" ir jais bus smogiama į priešų taikinius bet kokio karo atveju, užtikrino Nixon.

Viceprezidentas įspėjo, kad ne vienas neprivalo nuvertinti Formozos pavojus, kuriuos dabar supa Jungtines Valstybes. Žinant diktatorių išsišokimus, šis pavojus yra dar didesnis. Dėl to JAV yra pasiruošusios visokioms galimybėms.

— Florence, S. C. — Užsides 6 motorų bombonešiu B-47, visi trys lakūnai laimingai išsigelbėjo parašutais. Lakūnams iššokus, lėktuvas dar 25 mylias skrido vienas, kol nukrito į ūkininko laukus.

— Japonijos socialistų vadai pareikalavo Hatoyamos vyriausybę atsukti sudarytas su JAV sutartis laikyti Japonijoj karines pajėgas.

Morgenthau siūlė Sovietų Sąjungai \$10 bil. paskolos

Matytis šnipo White vaidmuo

WASHINGTONAS, D. C. — Karo meto izdo departamento sekretorius Henry Morgenthau davė patarimą prez. Rooseveltui paskolinti Sovietų Sąjungai \$10 bil. susitvarkyti ūkiškai (praktiškai, viskas būtų buvę sukišta į ginklus), nors patys sovietai teprašė tik \$6 bil.

Iš Jaltos dokumentų paaiškėjo ne tik šis Morgenthau pasiūlymas, bet ir JAV ambasadoriaus, dabar New Yorko gubernatoriaus Harrimano, griežtas pasipriešinimas Morgenthau planui.

Dexter White buvo padėjėju

Izdo sekretoriaus pavaduotoju buvo Harry Dexter White, po jo paslaptingos mirties 1948 metais, nustatytas buvęs sovietų šnipas. Dexter White kartu su sekretorium Morgenthau dalyvavo pasitarimuose pas valstybės sekretorių Stettinius, šiam ruošiantis į Jaltos konferenciją.

Harry Dexter White laikomas ir tikroju autorium kito Morgenthau plano — paversti Vokietiją į ūkininkų tautą, be karo ir sunkiosios pramonės ir neaukštesniu pragyvenimo lygiu, kaip Sovietų Sąjungos gyventojų.

Lyg ir pasiruošimas pasmerkti SSSR už sutarčių laužymą

Sen. Knowland aiškinimas apie Jaltos dokumentų paskelbimą

WASHINGTONAS, D. C. — Politiniai komentatoriai, svyrantį motyvus, kuriais vyriausybė galiausiai paskelbė Jaltos konferencijos dokumentus, aiškina dalyką ir taip, jog vyriausybė ruošiasi pradėti stiprią diplomatinę ofenzivą prieš Sovietų Sąjungą, ją pasmerkiant už Jaltos sutarčių nesilaikymą.

Šitokius aiškinimus paremia ir vadovaujantis respublikonų senatorius William Knowland.

Liberališkieji demokratai, kaip sen. Humphrey mano, kad motyvai būtų tik partiniai, vyriausybei norint patenkinti kraštutinių respublikonų troškimą pasinaudoti Jaltos konferencijos medžiaga demokratams kaltinti.

— Vėžio ligos institutas Washingtono paskelbė naujus mokslininkų tyrinėjimus, rodančius, kad tarp rūkymo ir vėžio ligos yra tam tikras sąryšis.

Vėliansios Žinios

— Vakarų Vokietijos senatas (bundesrat) penktadienį balsavo dėl sutarčių apsiginkluoti ir įstoti į Vakarų valstybių karines sąjungas patvirtinimo.

— Į JAV Jaltos dokumentų paskelbiamą atsiliepė per Peipingo radiją komunistinė Kinija, išvedžiodama, kad tarp Roosevelto ir Churchillio per visą konferenciją vykę nesutarimai ir kad Stalinas turėjęs juos taikinti.

— Nacionalistų lėktuvai užtikino į šiaurę nuo Matsus salos apie 200 komunistų karo ir transportų nedidelių laivų, paruoštų invazijai į minėtą salą. Chiang lėktuvai paskandinę 8 komunistų pa tranklavimus.

— Naujas SSSR valstybių ūkių ministeris Benediktov pradėjo valymus tarp valstybinių ūkių valdytojų, negalinčių išspausiti iš valstiečių nustatytas duokles.

— Vokiečių liberalų partijos vicepirmininkui buvo pasiūta paštu bomba iš Rytinės Vokietijos. Siuntinį atidarant sužeista sekretorė ir biuro pasiuntinys.

Dėl Jaltos bus ginčijamasi per amžius. — Dulles

Sekretorius išvyko į Kanadą

WASHINGTONAS, D. C. — Valstybės sekretorius, davęs leidimą paskelbti Jaltos konferencijos dokumentus, išvyko draugiškumo kelionei į Kanadą.

Aerodrome jį apspito korespondentai, klausinėdami, kokiais tikslais Valstybės departamentas paskelbė ligi šiol slėptas Jaltos paslaptis, ar tam buvo atėjęs laikas ir t.t.

Dulles atsakė, kad sunku sulaukti tos dienos, kada Jaltos dokumentai būtų skelbiami be didesnių debatų, nes apie šios konferencijos padarinius bus ginčijamasi per amžius.

JALTOS DOKUMENTAI PASKELBTI PER ANKSTI, SAKO PREMIERAS

Be to, faktai esą ne visi, o kiti iškraipyti

LONDONAS. — Vienintelis gyvųjų tarpe iš trijų didžiųjų Jaltos konferencijos dalyvių, Winston Churchill, labai nepalankiai atsiliepė apie JAV leidimą paskelbti visuomenei šios lemtingos konferencijos dokumentus.

Anglai paskelbsią savo "versiją" apie Jaltos konferenciją

Prasė Churchillį pakartoti, ką jis kalbėjo apie lenkus

LONDONAS. — Anglų parlamente buvo pasiūlyta, kad vyriausybė paskelbtų savo turimus dokumentus apie Jaltos konferenciją, jei JAV paskelbtieji esą iškraipyti.

Apie JAV dokumentų iškraipymus pripažino pats Churchillis, — bent tokį įspūdį jis susidaręs iš dokumentų ištraukų, paskelbtų anglų spaudoj. Į vieno parlamento atstovo pasiūlymą paskelbti ir anglų "versiją", Churchillis atsakė, kad jis linkęs tuo reikalu tartis su Washingtono vyriausybe. Bet pirma jis norįs išstudijuoti JAV dokumentus.

"Man nedaug rūpi lenkai"

Vienas parlamento atstovas priminė Churchillio žodžius, paimitus iš JAV paskelbtų dokumentų, pasakytus apie rinkimus Lenkijoj.

Pagal JAV dokumentus, Churchillis reikalavęs, kad Lenkijoj būtų praveisti padorūs rinkimai, bet ne dėlto, kad jam labai rūpėjo lenkai, bet kad jis turėtų ką pasakyti anglų parlamente.

Churchillis atsakė išsiskundžiančiai, primindamas, ką jis yra daręs dėl lenkų laisvės ir kaip apgailestavęs lenkų likimą, ištiktą po Jaltos konferenciją.

Alger Hiss — Jaltos sutarčių simbolis

Nepasisekė atimti 2 ektra SSSR balsus Jungt. Tautose

NEW YORKAS. — Ryšium su Jaltos dokumentų paskelbimu atsiliepė ir Alger Hiss, priklausęs Rooseveltui patarėjų štabui.

A. Hissio uždavinys Jaltoj buvo padėti valstybės sekretoriui Stettinius susitarti dėl būsimos Jungtinių Tautų Organizacijos. Jaltoj Stalinas su Molotovu išsi-kovojo 3 balsus, pripažįstant po balsą Ukrainai ir Gudijai, tartum jos būtų nepriklausomos valstybės.

A. Hiss tvirtina, kad jis konferencijoj daugiau gynęs Amerikos interesus, negu Sovietų Sąjungos. Bet atimti sovietų vadų užsipašytas 3 vietas Jungtinėse Tautose nepasisekė.

Prez. Rooseveltas, grįžęs iš konferencijos, net tiek daug jaudinosi dėl suteiktų Sovietų Sąjungai specialių teisių, bet dėl tų nuolaidų paaiškėjimo visuomenei, sako Hiss. Prezidentas pirma norėjęs dalyką išaiškinti Kongreso vadams.

Ketvertą metų vėliau A. Hiss buvo nuteistas už klaidingą priešaišką 5 metų kalėjimo. Jis buvo pagautas meluojant, kad nepriklausė komunistų partijai ir kad neišdavinėjo vyriausybės paslapčių sovietų šnipams. Neseniai jis išėjo iš kalėjimo, dalį baismės dovanojus. Neveltui Hissas vadinamas Jaltos konferencijos "simboliu".

Churchillis apie tai kalbėjo ketvirtadienį anglų parlamente. Jis nupasakojo savo nuolatinį priešinimąsi dokumentų skelbimui, bet galiausiai, Washingtono vyriausybės spaudžiamas, buvęs priverstas nusileisti.

Jo įsitikinimu, Jaltos dokumentų nereikėjo skelbti, kol nėra mirę visi trys didieji dalyviai. Jis nesupranta JAV vyriausybės spaudimo skelbti konferencijos paslaptis dabar, nes ir pačioms Jungtinėms Valstybėms iš to bus tik nemalonumų. Be to, dokumentai reikią tik JAV versiją, savo aktais besiskiriantią nuo anglų dokumentų.

Medžiaga antiamerikinei propagandai

Churchillio nusistatymą remia veik visa spauda, neišskiriant ir darbo partijos laikraščių.

Spaudos išvedžiojimu, Jaltos dokumentų paskelbimas duos puikios medžiagos Amerikos priešininkams varyti propagandą anglų, vokiečių ir prancūzų tarpe. Iš dokumentų paaiškėjo, kaip prez. Rooseveltas siūlė pavesti Jungtinių Tautų globali visas kolonijas, neišskiriant ir anglų, net Indiją. Rooseveltas buvo išskėles ir tokį klausimą, kaip Hong Kongo kolonijos grąžinimą Kinijai. Svarstant Korėjos ateitį, Rooseveltas kalbėjo apie jos tolimą nepriklausomybę, gal už 20-30 metų, kol šalis pribresianti nepriklausomam gyvenimui. Jis nenorėjo duoti Anglijai balso tvarkant Korėjos ateitį. Churchillis atakliai gynė Anglų imperijos interesus ir patraukus į savo pusę Staliną, JAV prezidentas turėdavo savo siūlymus atsiimti.

Sunkiau derėtis didiesiems

Churchillio ir anglų spaudos kritikuose jaučiamas nepasitenkinimas Washingtono vyriausybės žygių svarbiausia dėl naujos "Jaltos", svajojamos naujos 4 didžiųjų konferencijos su Kremliaus vadais. Prancūzai, kurie taipgi labai nori derybų su Kremliu, panašiai kritikuoja Jaltos dokumentų paskelbimą.

Derybų su Kremliu priešininkai, kaip vokiečiai, pataria nebijoti pažvelgti į savo darbus, nors kartais jie ir labai nemalonūs. Jiems, vokiečiams, iš anksčiau buvo žinoma, kaip Amerikos vadai karo metu galvojo. Po karo iš pagrindų pasikeitė vokiečių valdžia, o paskutiniaisiais metais ir JAV nusistatymas. Vokiečiai, būvę priešai, pasidarė JAV ir demokratijos sąjungininkai. Stiprėjančių saity vargu pagadinsias ir tokių dokumentų, kaip Jaltos konferencijos, paskelbimas.

Streikas Suomijoj

HELSINKIS. — Siekiant atlyginimo padidinimo, suomių geležinkeliečiai, uostų krovėjai ir kiti darbininkai išėjo į streiką. Nuo trečiadienio sustojo traukiniai, uostuose nebekraunami laivai. Streikuoją net ir kalėjimo tarnautojai, išskyrus ginkluotus sargus, kuriems uždrausta streikuoti.

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS ŠILEIKIS

Prof. A. Varno kryžių albumai Didelis Varno nuopelnas

Kai žmogaus dvasia neriminta — ima ieškoti darbo ir pradeda šiaip ar taip reikštis. Savojo krašto gamta taip pat turi stebėtino ryšio su žmogum, su jo kūnu ir dvasia. O gyvenimo sąlygos daro įtaką pavaldoms ornamentams, paukštukams, kalbai ir tautos kultūrai. Ilgus amžius lietuvių tautą slopinę svietimas jungas; svetimieji bruko mums savo papročius ir savo kultūrą. Tačiau sąmoningo lietuvių dvasios palaužti neįstengė. Palūžo tik taktai silpnieji.

Lietuvių gyvenimas ilgus amžius buvo vargingas, bet dvasios ir tautinio susipratimo atžvilgiais, — ryžtingas. Savo sielą lietuvis gavino dainomis, skausmus išreikšdavo kryžiuose, kaip kančios simbolio paminkluose.

Dar prieš Lietuvai atsikuriant, prof. Adomas Varnas rinko, ir saugojo lietuvių istorijai vertingą turą — senąjį meną, kuriame buvo išreikšti ir senieji lietuvių papročiai. Jis pirmas suprato ir susirūpino dar visiška neišnykusių liaudies menu — kryžiais, statulaitėmis ir ornamentu, kuriuose taip pat atsispindi senojo lietuvių dievdirbio siela bei meno pajautimas, nesužalotas, svietimos kultūros įtakomis. Niekur kitur, tik Lietuvoje, randame tokio originalaus, gausaus ir gražaus ornamento bei struktūros kryžius. Iš šito primityvaus lietuvių liaudies meno šaltinio, kuris dalinai susijęs su organiškos augalijos forma, naujasis architektas ar menininkas gali susidaryti savo intuciją.

Lietuviško dievdirbio kai kurios statulaitės, tiesa, yra romaninės, bizantinės ir baroko įtakos, bet ornamentais randa tipiškus lietuviškus elementus. Dievdirbis, gal būt, buvo nusiūrėjęs bažnyčiose įtaly ar prancūzų skulptorių darbus arba į šventųjų paveikslus, todėl stengėsi savuosius padirbti tiksliau ir gražiau.

Senų kryžių daug

Senieji paminklai — kryžiai — buvo mediniai. Jie buvo statomi kapinėse, sodybose, prie kelių ir kt. Vietomis jie liudijo kokios nors tragedijos įvykį. Buvo rasta miškuose po du, po tris kryžius, pastatytus vienoje vietoje. Jie ten buvo pastatyti nelaimėje žuvusiems paminėti. Šimto metų arba senesnių kryžių Lietuvoje buvo dar daug. Bet kryžių metrikus nelengva buvo išsifruoti: reikėjo pažinti kryžių statymo stilių ir skirtingų Lietuvos vietovių skirtingus papročius, kurie buvo prigiję liaudyje. Ankstyvesniuose kryžiuose ir koplytėlėse pastebima pagoniškos įtakos, atseit, ugnies ir saulės pavidalo ratų, pvmių ir kitokių ornamentų. Senojo kryžiaus forma iš esmės nebuvo kitokia, tik labai supras-

linta. Stulpinis kryžius nebuvo kryžmai sunertas, turėjo tikėdama šiaip ar taip reikštis. Paprastas, apvalus, net šakotas rąstas. Vėliau kryžiai buvo dailinami, puošiami tulpių pavidalo ornamentais, paukštukais, ir neretai kitokių gėlių išdrožinėjimais. Spindulių vietą praversdavo rūtų šakelės ir t. t. Daugiau ar mažiau priklausė ir nuo meistro sugebėjimo ir jo skonio. Tačiau koplytėlėms buvo labai daug sentimentu pridūdoma ir tam tikro puošnumo. Net priešingai augaliniais ornamentais kai kuriuose kryžiuose buvo vartojami saulės, mėnulio ir kitokie astronomiški ženklai. Yra koplytelių su juokingais šaržais — velniukščiais, žalčiais ir šventaisiais, kurie kovoją su piktomis dvasiomis. Mat, dvasios eidavo į koplytėlę poilsui.

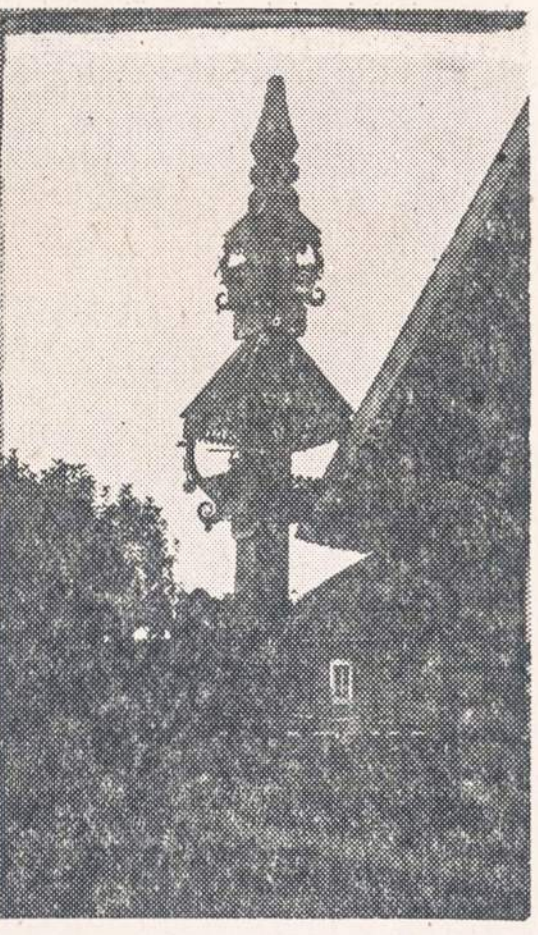
Kadangi rusai draudė statyti naujus kryžius, tai pasitaikydavo tokių vietų, kur žmonės prof. A. Varnui bandė paduoti netikslus slaptai pastatytos kryžiaus metrikus. Bet prityrusio menininko apgauti nepasisekdavo. Jisai žinojo kokio senumo yra tas ar kitas kryžius ar statulaitė. Daugis buvusių aukštų stulpinių kryžių sutrupėjo, kai nupuvęs stulpas buvo po kelis kartus į žemę įkasamas. Nuo lietaus ir saulės elegantiški išdrožinėjimai gedo, sproginėjo, nes paprastai buvo nedažomi. Daug buvo tokių kryžių, kurie neatitiko bažnyčios reikalavimų, nebuvo šventinami. Pasiliko kaip papuošalas savo artimiesiems arba šiaip kokiam tikslui pastatyti.

Kadangi rusai draudė statyti naujus kryžius, tai pasitaikydavo tokių vietų, kur žmonės prof. A. Varnui bandė paduoti netikslus slaptai pastatytos kryžiaus metrikus. Bet prityrusio menininko apgauti nepasisekdavo. Jisai žinojo kokio senumo yra tas ar kitas kryžius ar statulaitė. Daugis buvusių aukštų stulpinių kryžių sutrupėjo, kai nupuvęs stulpas buvo po kelis kartus į žemę įkasamas. Nuo lietaus ir saulės elegantiški išdrožinėjimai gedo, sproginėjo, nes paprastai buvo nedažomi. Daug buvo tokių kryžių, kurie neatitiko bažnyčios reikalavimų, nebuvo šventinami. Pasiliko kaip papuošalas savo artimiesiems arba šiaip kokiam tikslui pastatyti.

Pirmoji ekskursija po Lietuvą

Be tiesioginės savo profesijos — dailės — darbo, prof. A. Varnas atliko neįkainojamą darbą savo tautai.

1905 m. A. Varnas su Albertu Staneika kuprinėm ant pečių nešini, su foto aparatais leidžiasi po Lietuvą, kartais eidami po 60 kilometrų per dieną. Tais laikais nelengva buvo rinkti žinias apie Lietuvos meną, nes buvo daug rimtų priežasčių: 1) Caro valdžios įbauginti žmonės daug ką slėpė, o ir patys rusai visur kišosi. Varnui taip pat teko slapstytis nuo rusų žandarų po vieno vaidinimo daržinėje. 2) Tokiam darbui reikėjo didelės drąsos, pasišventimo ir žmonių kooperavimo. 3) Susidarė didelės kelionės išlaidos. Tačiau A. Varnas, būdamas jaunas ir turėdamas daug energijos bei lietuviško susipratimo, visas kliūtis nugalėjo ir savo lėšomis atliko didelį liaudies meno fotografavimo darbą. Darbas toli gražu nebuvo baigtas. Juodu pėsti apkeliauvo visą Lietuvą, atseit, nuo Su-

Koplytėlė ūkininko kieme Tolimėnu kaimė iš 1842 m. Salako vls., Zarasų apskrityje. (Iš II albumo dalies).

valkijos, per Žemaitiją atvyko į Šiaulius. Intelligentija rėmė jų žygi. Daug padėjo Vl. Putvinskis, Dr. Vaineikis, Guosai iš Joniškio ir kt. Jie taip pat rūpinosi Lietuvos senuoju menu.

Prof. A. Varno 25 metų emigracijoje

Nuo 1903 iki 1913 metų galo, atseit, prieš I-jį Pas. karą, Varnui mažai teko gyventi Lietuvos ribose. Iš Kauno Kunigų Seminarijos persikėlė į Petrapičio grafo štiglicio meno mokyklą. Vėliau studijavo Krokuvoje. Lenkijoje būdamas sukūrė keletą vertingų meno darbų, įskaitant "stacijas". Ant rasis A. Varno emigracijos laikotarpis prasidėjo, kai jis išvyko į Odesą karo metu. Odeson jis buvo pasiūstas Centro Komiteto padėti vietos komitetui surengti Lietuvai Dieną Odesoje (rinkliavą) nuo karo nukentėjusiems lietuviams šelpiti. Odesoje jis įsigijo vietos gyventojų simpatijų lietuviams ir pritarimo. Besiruojant Lietuvai Dienai, Varnas padarė 9 metrų ilgio (skersai gatvę) ir 3 metrų platumo plakatą. Plakatas buvo įspūdingas ir atliko paskirčiai. Varnui dar Odesoje bebūnant, vokiečiai užėmė Vilnių.

Karo metu Voroneže buvo didelė lietuvių karo pabėgėlių kolonija. Veikė Martyno Yčo vardo gmnazija ir Mokytojų seminarija. 1918 m. pirmuoju ešalonu daug lietuvių iš Voronežo grįžo į Lietuvą. Grįžo ir A. Varnas. Trečioji prof. A. Varno emigracija prasidėjo II Pas. karui baigiantis. Šį laikotarpį galima laikyti tremties laikotarpiu, nes tūkstančiai ir kitų lietuvių atsidadė tremtyje, lietuvių tėsiai jau 11-tus metus. Darbar Varnas gyvena Chicagoje.

Karo metu Voroneže buvo didelė lietuvių karo pabėgėlių kolonija. Veikė Martyno Yčo vardo gmnazija ir Mokytojų seminarija. 1918 m. pirmuoju ešalonu daug lietuvių iš Voronežo grįžo į Lietuvą. Grįžo ir A. Varnas. Trečioji prof. A. Varno emigracija prasidėjo II Pas. karui baigiantis. Šį laikotarpį galima laikyti tremties laikotarpiu, nes tūkstančiai ir kitų lietuvių atsidadė tremtyje, lietuvių tėsiai jau 11-tus metus. Darbar Varnas gyvena Chicagoje.

Kryžių fotografavimo darbas tęsiasi

1924-1925 metais kryžių iekojimo ir fotografavimo darbas atnaujinamas. A. Varnas įsigijęs Ford automobilį apvažinėjo visą Lietuvą skersai ir

IŠ KANADOS

"Tautos vado" minėjimas

TORONTO, Ont. — Neseniai Toronto miesto tautininkai minėjo "tautos vado" A. Smetonos 12 mirties sukaktuves. Pagrindiniais kalbėtojas buvo iš Amerikos atvykęs tautininkų vadas V. Rastenis ir kažkokių būdu į šias sukaktuves patekęs R. Skipitis.

Po oficialiosios dalies buvo ir pobūvis, kuriame "auksinių dienų" prisiminimui buvo gerokai pasilinksmina.

Labai įdomu, kad į šį minėjimą Toronto krikščionys demokratai pasiuntė savo atstovę Iz. Matusevičiūtę, kuri pobūvio metu iškėlė tautininkus į padangę, pasakė tokią kalbą, iš kurios atrodė, kad krikščionys demokratai su tautininkais nori atnaujinti 1926 m. gruodžio 17 d. "bendro žygio" metu buvusius santykius.

— J. Rainis

išilgai. Padarė 2,300 nuotraukų, 450 jų padidino. Šia proga reikia pridurti, kad daugelio kryžių ornamentiką patikrinus, buvo nustatyta, jog yra daug panašumo į rastąsias bronzos iškasenas, siekiančias labai senus laikus.

1926 m. prof. A. Varnas išleido 2-jų dalių kryžių rinkinio albumą, kuriame yra nurodyta kokiose Lietuvos vietose kryžiai buvo nufotografuoti ir pateikta jų metrikacija.

Lietuvos kryžiai Monzoz parodoj

Prieš išleisdamas kryžių albumą, prof. A. Varnas 1925 m. 300 Lietuvos kryžių nuotraukų ir statulaitių išstatė tarptautinė Odesoje (rinkliavą) nuo karo nukentėjusiems lietuviams šelpiti. Odesoje jis įsigijo vietos gyventojų simpatijų lietuviams ir pritarimo. Besiruojant Lietuvai Dienai, Varnas padarė 9 metrų ilgio (skersai gatvę) ir 3 metrų platumo plakatą. Plakatas buvo įspūdingas ir atliko paskirčiai. Varnui dar Odesoje bebūnant, vokiečiai užėmė Vilnių.

Karo metu Voroneže buvo didelė lietuvių karo pabėgėlių kolonija. Veikė Martyno Yčo vardo gmnazija ir Mokytojų seminarija. 1918 m. pirmuoju ešalonu daug lietuvių iš Voronežo grįžo į Lietuvą. Grįžo ir A. Varnas.

Trečioji prof. A. Varno emigracija prasidėjo II Pas. karui baigiantis. Šį laikotarpį galima laikyti tremties laikotarpiu, nes tūkstančiai ir kitų lietuvių atsidadė tremtyje, lietuvių tėsiai jau 11-tus metus. Darbar Varnas gyvena Chicagoje.

Kryžių fotografavimo darbas tęsiasi

1924-1925 metais kryžių iekojimo ir fotografavimo darbas atnaujinamas. A. Varnas įsigijęs Ford automobilį apvažinėjo visą Lietuvą skersai ir

Miami, Fla.

Vasario 16-sios minėjimo atgarsiai

Apie Vasario 16-sios minėjimą Miami, Fla., nėra ko rašyti, nes jau buvo kelios korespondencijos įvairiuose laikraščiuose. Norėčiau tik painformuoti visuomenę apie kovo 3 d. Miami mieste įvykusį organizacijų atstovų susirinkimą, kuriame buvo išrinkta speciali komisija apyskaitai patvirtinti ir likusiam pelniui pasiskirstyti.

P. Stevens pateikė pajamų ir išlaidų apyskaitą. Skaiciuodamas išlaidas, jis nurodė, kad vienam kunigui už mišias jis sumokėjo \$10.00, kitam kunigui, pavarde Ražučiui, už pasakytą minėjimą kalbą — \$10.00 ir trečiam kun. Tamaliūnui už invokacijos maldą — \$5.00.

Besiklausą jo pranešimo nuostebos, žinodami, kad kun. Ražutis pats aukojo rinkliavos metu ir kad kasmet jis aukoja Vasario 16-sios gimnazijos išlaikymui Vokietijoje. Be to, pagal seną pas mus susidariusią tradiciją nei kalbėtoji, nei skaitančiamis invokacijai kunigui, nemokama. Susirinkime buvo pateiktas reikalavimas atnešti apmokėjimo sąskaitą. Mrs. Style pareiškė, kad jos žiniomis už mišias buvo sumokėta tik \$5.00. Toji suma buvo ir patvirtinta.

Bet čia griausmingu balsu vėl prašeko Stevens. Jis pareiškė visiškai atsakąs ir nuo tų \$5.00, o išmokėtą sumą jis laikąs savo asmeniška auka.

Susirinkimo metu buvo patvirtinta apyskaita jau be \$25.00. Gryną pelną sudaro \$376.71. Prie jų prijungus pereinų metų likutį iš \$199.93, bendra suma yra: \$576.64. Kadangi aukų buvo surinkta \$556.55, tai nutarta pridėti iš pelno dar \$43.45, kad susidarytų apskrita \$600.00 suma.

Vasario 16-sios gimnazijai iš pelno paskirta \$100.00, Vokietijoje esantiems liet. seneliams — \$100.00, vargo mokyklai Vokietijoje — \$100.00 ir Balfui — \$80.00. Konkrecias tarporganizacinio Likutį iš \$150.00 nutarta palikti kasoje ateinančiam minėjimui surengti.

Cleveland, Ohio

"Dr. Jonas Basanavičius — pirmasis Lietuvos respublikos prezidentas"...

Clevelandas yra užmezgęs glaudžius ryšius su visomis jame esančiomis tautybėmis. Pui-kiam ilgame parke yra įtaisyti daugelio tautybių kultūriniai darželiai.

Yra ir lietuvių puošnus sklypas, turįs keletą mums visiems brangių paminklų. Prie lietuviškojo darželio įrengimo ir išpuošimo pinigais yra prisidėjusi ir nepriklausomoji Lietuvos respublika, Lietuvos karininkija ir kt.

Neseniai The Cleveland Cultural Garden Federation išleido gausiai iliustruotą Clevelando kultūrinių darželių istoriją: "Their Paths are Peace", parašytą Clara Lederer.

Veikale platakai aprašyta lietuviškasis kultūros darželis. Kartu pateikta ir puikių lietuviškųjų vaizdų.

Tačiau yra šis tas, kas kažkaip keistai nuteikia. Būtent rašoma: "The third stage of Lithuanian history — that of its rebirth after the First World War, is commemorated in the stone — paved lower court of the garden by a bust of Dr. Jonas Basanavičius (1851—1927), scholar, historian, and first president of the Lithuanian Republic in 1918. The bust is a gift of the Lithuanian Government". (80 psl.).

Žinoma, šis tvirtinimas yra ne amerikiečių "atrasas", bet pa-amiečių Clevelando lietuvių pateiktas.

Taigi, stokojama tautinio rūpestingumo. — Jonas Leonas

New York, N. Y.

Santaros susirinkimas

New Yorko Studentų Santaros susirinkimas kovo 13 d. sudarė komisiją iš J. Bilėno, J. Galmino ir G. Mačūnaitės išstudijuoti su vietos studentais ateitininkais konkretias tarporganizacinio bendravimo galimybes.

Norint išvengti pernai metais per Lietuvų Studentų Sąjun-

gos rinkimus įvykusio santykių išsitempimo, bus bandoma ieškoti būdų įgyvendinti garsiosios lietuvių studentų solidarumo deklaracijos mintis. — K.

IS TOLI AR IS ARTI PIGIAI

PERKRAUSTAU (MOYING)
BALDUS IR IVAIRIUS DAIKTUS.
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Litanica Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

PIGIAI IR SAUGIAI PERKRAUSTAU BALDUS VIETUJE IR IS TOLIAU K. EIDUKONIS

Turiu naują didelį sunkvežimį, specialius įrankius ir apdradas 6930 So. Talman, Chicago 29, Ill. Tel. GRovehill 6-7096

SAUGUS BALDU PERKRAUSTYMAS
iš arti ir toli
NAUJAS 1955 M. SPECIALUS DIDELIS SUNKVEŽIMIS.
Pigus, sąžiningas patarnavimas
Saukite:
R. ŠERENAS
4546 SO. WOOD STREET
Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-2972

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 SO. HALSTED STREET
Tel.: CALumet 5-7237

RAKANDAI
TELEVIZIJOS
RADIO
REFRIGERATORIAI
PLOVYKLOS
PEČIAI
KAURAI
JEWELRY
Prekės geriausių išdirbysčių.
LENGVI ISMOKEJIMAI

Lietuviška Radio Valanda Budriko leidžiama iš stoties WHFC, 1450 kil. kas ketvirtadienį nuo 6 iki 7 val. vak.

PALMIŠKOS UOGOS

Palmiškos Džiovintos Uogos yra geros dėl tų, kurie turi užsienėjusius šalčius galvoje, ezinanečius skaudėjimus kvėpavimo kanaluose, kaip tai nosyje, ausyse ar gerklėje. Palmiškos Uogos yra labai maistingos ir turėtų būti geros dėl tų, kurie turi silpnus ir neveiklius lytiškus Organus. Ir tos Uogos yra viso kūno stiprintojos ir pagerintojos. Svaras Uogų yra \$2.00, bet jeigu norite per COD, tai \$2.25.

ALEXANDER'S CO.
414 BROADWAY
South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
1390 kilocycles

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto. Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.

Sekmadienį 8:30 — 9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.
Tel.: HEMlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

Garsinkitės "N-nose"

Roosevelt Furniture Miegamo Rakandų Išpardavimas
11 gabalų tiktai už \$169

I šį setą įeina lova, dreseris, komoda, springsai, matrasas su vidurinėm spiruoklėm, 3 vanity stiliaus lempos, 2 miegamos pagalvės ir kilimas. Didelis pasirinkimas ir kitokių baldų. Galima užteiti vakarais. Parduodame išmokėjimams. Už 6 mėnesių išmokėjimus neimame jokių nuosimčių. Prieš perkant baldus, užsukite į šią lietuvišką krautuvę, apžiūrėkite baldus ir patirkite kainas.

ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

TAUPLYKITE!
Chicago's Stipriausioj Taupymo Įstaigoj

TURTAS - - - - - \$53,000,000.00
ATSARGOS FONDAS - - - - - \$4,000,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

ISTAIGOS Kasdien, įskaitant šėštad., nuo 9 val. ryto iki 4 po pietų.
VALANDOS: Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 valandos vakaro.
Trečiadieniais visai neįdaroma.

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

Standard Federal Savings AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: Virginia 7-1141

MUTUAL Federal Savings AND LOAN ASSOCIATION

JOHN J. KAZANAUSKAS, President
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill. Phone VI 7-7747
Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 5 val. po pietų. Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadienį visai neįdaroma.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
KVIEČIA VISUS Į BENDRĄ LIETUVYBĖS DARBĄ

PRIKLAUSYTI Susivienijime Lietuvių Amerikoje, tai susijungti su savo broliais ir sesėmis bendram lietuviškos išlaikymo darbui ir kovai už gražią Lietuvą ateitį.

LIETUVYBĖS SLA VAJUS, prasidėjęs Vasario 16-tą, suteikia įstojimo į SLA lengvatą visiems naujai įstojantiems. Pasinaudokite šia proga.

APDRAUDA Susivienijime Lietuvių Amerikoje yra parankiausia, pigiausia ir tikriausia — sujungta su fraternalėmis namdomis. SLA apdrauda pagalbės Jums ir jūsų šeimai nelaimėje.

SLA VEIKLA ir jo tikslai bei praecityje nuveikti darbai ir pasiekti nuopelnai aprašyti atskiruose leidiniuose, kuriuos gausit tuojau nemokamai, jei parašysit SLA Sekretoriui:

DR. M. J. VINIKAS
307 W. 30th Street, New York 1, N. Y.

Subscription Rates:	
\$9.00 per year in Canada	
\$9.00 per year outside of Chicago	
\$10.00 per year in Chicago	
5 cents per copy.	
Užsakymo kaina:	
Chicagoje — paštu:	\$10.00
Metams	\$5.50
Pusei metų	\$3.00
Trims mėnesiams	\$1.25
Chicagoje per išnešiojimą:	
Viena kopija	5c.
Savaitei	30c.
Mėnesiui	\$1.25
Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:	
Metams	\$9.00
Pusei metų	\$5.00
Trims mėnesiams	\$2.50
Užsienioose:	
Metams	\$11.00
Pusei metų	\$5.50
Trims mėnesiams	\$3.00
Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAYmarket 1-6100.	
Pinių reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

Jaltos Konferencijos Dokumentai

Trečiadienį, staiga, valstybės departamentas paskelbė Jaltos konferencijos protokolus, pasikalbėjimų užrašus ir nutarimus, kurie per 10 metų buvo laikomi slaptyste.

Seniai buvo laukiama jų paskelbimo, bet vis buvo atidėliojama, kadangi priešinosi Sir Winston Churchill, kuriam atrodė, kad dar per anksti kelti viešumon visas tos konferencijos smulkmenas. Bet JAV kongreso nariai republikonai darė vis didesnę spaudimą į valstybės departamentą, ir valstybės sekretorius Dulles pagaliau sutiko duoti dokumentų kopijas svarbesniųjų komitetų pirmininkams, kad jie galėtų patys juos pastudijuoti ir parodyti kitiems senatoriams bei atstovams, su sąlyga neduoti jų spaudai. Tačiau kopijos pateko į vieno kito laikraščio reporterių rankas ir Dulles tada liepė departamentui visus dokumentus paleisti viešumon.

Tas dokumentų rinkinys, 834 puslapių, sudaro du tomu. Kai kurie dienraščiai perspausdino juos ištaisai. Norint tą medžiagą pilnai išstudijuoti, reikėtų daug laiko. Britanijos premjeras, kuris buvo ją matęs anksčiau, tuojau pareiškė, kad paskelbtuose dokumentuose esą neįtikslumų. Jisai pyksta, kad valstybės departamentas leido juos spausdinti. Tačiau iš visų komentary, kurie iki šiol pasirodė spaudoje, matyt, kad tuose dokumentuose neužtikta nieko sensacingo. Visi svarbesnieji Jaltos konferencijos susitarimai jau seniai yra žinomi.

Nuolaidos Sovietams

Jaltos konferencijoje, 1945 m. vasario mėnesį, tarėsi "trys didieji": Rooseveltas, Churchillas ir Stalinas. Rusijos diktatorius išsiderėjo labai didelių nuolaidų Azijoje ir Europoje.

Karas su Vokietija tada jau ėjo prie pabaigos, bet dar nebuvo sumušta Japonija, ir JAV prezidentas stengėsi prikalbinti Staliną, kad į karą Tolimuose Rytuose stotų Sovietų Sąjunga. Mat, Amerikos karo vadai painformavo prez. Rooseveltą, kad, sumušus Vokietiją, dar reikišią kariauti su Japonija bent 18 mėnesių, jei ir Rusija prisidėtų prie Vakarų sąjungininkų; o be jos karas užsitęstų daug ilgiau.

Kai Amerikos prezidentas buvo taip klaidingai painformuotas, tai Stalinui buvo nesunku gauti ko tik jisai norėjo, kaip atlyginimą už sutikimą eiti talkon amerikiečiams ir britams. Jam buvo pradžėtos Kurilų salos, pietinė Sachalino dalis ir įvairios koncesijos Mongolijoje, Mandžūrijoje ir Kinijoje.

Stalinas "apstātė" Rooseveltą ir Churchillą ir vakarinio fronto dalykuose. Juodu sutiko pripažinti Maskvos proteguojamą Liublino komitetą, kaip teisėtą pretendentą į Lenkijos vyriausybę, ir priėmė Staliną tezę, kad Lenkijos valdžia turinti būt "drauginga" Maskvai.

Vokietijos klausimu Rooseveltas ir Churchillas irgi nusileido Stalinui, sutikdami, kad Vokietija privalo būt suskaldyta, padarius iš jos keletą mažų valstybių.

Rooseveltas norėjo, kad po karo būtų įsteigta "pasaulio saugumo organizacija", panaši į Tautų Sąjungą, įkurtą pagal Versalio taikos sutartį. Kad Rusija neatsisakytų toje organizacijoje dalyvauti, Rooseveltas ir Churchillas pradžėdo suteikti sovietams tris balsus: vieną Sovietų Sąjungai, vieną sovietinei Ukrainai ir vieną sovietinei Bielorussijai. Churchillas pritarė. Paskui, grįžęs iš Jaltos, prez. Rooseveltas labai sarmatijosi davęs šitą nuolaidą Stalinui ir pradžėje nieko apie ją nesakė; bet paslaptis buvo atidengta.

Visa tai seniai buvo išaiškinta. Nieko naujo paskelbtuose dokumentuose nėra. Bet vis dėlto geriau, kad juos dabar gali skaityti kas tik nori. Bus mažiau spėlojimų. Pavyzdžiui, buvo daug pasakojama, kad Alger Hiss, kuris sėdėjo kalėjime už pagalbos teikimą Rusijos šnipams, vaidinęs svarbią rolę Jaltoje; bet iš paskelbtų dokumentų to visai nematyt. Ne jisai nustatinėjo amerikiečių politiką toje konferencijoje.

Rooseveltas ir Churchillas darė pasibaisėtinas klaidas Jaltoje dėl to, kad juodu nieko neišmanė apie Rusijos totalitarinės diktatūros prigimtį. Tokie pat neišmanėliai buvo ir jų patarėjai.

PASTABĖLĖS

Lietuvon oro bangomis buvo plačiai pranešta apie buvusias Kazimiero vardines. Pasakytą, kad visose bažnyčiose buvo atatinkamos apeigos ir pasakoti pamokslai, skirti šv. Kazimiero šventei. Buvo pranešta, kad visa lietuvių spauda plačiai paminėjusi šv. Kazimiero dieną, be to, dar buvo padaryti moksliniai ir pamoksliniai pranešimai iš šv. Kazimiero gyvenimo. Kai kartais nors gera, sumani šeiminkė skanų patiekalą be ruošdama, įdėda į * j daugiau druskos negu reikia ar patiekalas nelaukta prisvyra, tai toks patiekalas praranda jam pridėramą skonį.

Lietuvos okupantams įsakius, komunistų spaudoje ir per radiją pranešta, kad Kristijono Donelaičio 175 metų mirties sukaktuvių proga susovietintoje Lietuvoje K. Donelaičio raštai jau buvo išleisti 4 kartus bendro 33.000 egzempliorių tiražu. Dabar pakartotinai bus išleisti visi K. Donelaičio raštai ir kad jo "Metai" kūriny yra išverstas į rusų, ukrainiečių, lenkų ir kitas kalbas.

Reikia spėti, kad pavergtoji Lietuvoj tikrai K. Donelaičio raštai mėgiami skaityti ir skaitančiųjų atmintin gliaii įstringa K. Donelaičio "Metuose" pasakoti žodžiai, kurie tinka nūdienės Lietuvos komunistų pastumdėliams:

Snargliai! Eik pirma, mokintis ka- /kai šildyt /savo pono suteptus sopagus nu- /šnuostyt. /Juk, žinai, kaip jie tave dar per dri- /melį laiko /Irgi, nupliekdamas su lazda, tavo nu- /gara skambiai /Vei "kape" bei "tė", kaip reik, dar /košt neprimokai!

Eik, užsimauk vyzas, eik vėl pas Ble- /berį slūžyti /Tik girdėk, kaip kiaušės jo ir alka- /nos ožkos /Graudžiai, pro plyšius žiūrėdamas, /ėdėsiu rėkia.

Dabar veton Bleberio gali sa- /kyti Chruščiovo.

Be to, akylam skaitytojui pa- /čėmus K. Donelaičio raštus į ran- /kas, tuoj gimsta prisiminimai, kad Kritijono Donelaičio jo tē- /viškės žemės Ivanais su kalmu- /kais nūnai kolonizuojamos; kad ten, kur K. Donelaičio metais skambėjo lietuvių dainos, dabar jau tik maskoliškos "častuškos" girdimos; kad iš Kristijono Donelaičio metų ten nebeliko pa- /liekuonių, jie vietoj sušaudyti ar Sibiran ištremti, o kam pasi- /sektė, tie bėgo nuo to krašto da- /bartinių šeiminkų, kaip nuo di- /žiausios pabaigos; ko neišveikė tame krašte buvęs maras, tą atliko maskoliai komunistai, iš- /naikindami ten iki vieno lietu- /vius ir tą kraštą pavadinu Ka- /lingradu, priškirdami jį net ne susovietintai ir okupuotai Lietu- /vai, bet Leningrado sričiai.

Štai, kokį paminklą pastatė maskoliai komunistai Tolmin- /kienio baudžiauninkų dainiui, kurio kūriniiais gėrisi ne viena kultūringoji laisvę mylinti tau- /ta!

O štai komunistų lietuviškė- /ji pastumdėliai giriasi ir di- /džiuojasi, kad K. Donelaičio raš- /tams sudaryta proga viešai pasirodyti, tarytum Lietuvos nepriklausomybės metais ir jie nebuvo išleisti.

Tikrai, sovietai neišleis taip gražiai Kristijono Donelaičio "Metus", kaip gražiai jie buvo išleisti Lietuvos nepriklausomy- /bės metais, ir tremty tas leid- /nys buvo pakartotinai išleistas.

Tai, broleliai, tai visa šio svieto /malonė! /Tiek nusipelnom, kad viernai atlieka- /me slūžba! /Juk jau, kas tik nor, tas būrišką na- /bagėlių /Stumdo šen ir ten, nei koki šunį ne- /verta.

Taip K. Donelaitis prieš po- /ra šimtų metų pasisakė apie lie- /tuvių būrą baudžiauninką. Tie žodžiai tinka ir nūdienės pav- /vergtos Lietuvos baudžiaunin- /kam.

Būkim tikri, kad ir šios bau- /džiuos metais atsiras kas Lie- /tuvojų juos apdainos, kitą tolygų K. Donelaičio kūrinių sukurs.

Pavergtos Lietuvos okupan- /tai giriasi, kad Lietuvoj jau jie išleidė 5000 knygų ir brošiūrų pavadinimų su 50 milijonų eg- /zempliorių tiražu. Tai daug, tik nepasako kokio turinio tos kny- /gos buvo išleistos.

Ana "Izvestija" Nr. 43 pas- /kelbta, kad SSSR įsigalėjus kom- /unistams per tą visą laiką iš- /leido 1210 tūkstančių knygų su 17 bilijonų tiražu. Bet pusė to knygų skaičiaus sudaro Lenino, Stalino raštai ir jų visokios bro- /šiūros, komunistų partijos is- /torija, mokyklų vadovėliai ir daug kas panašaus.

Panašaus turinio knygos tiek SSSR, tiek pavergtoje Lietuvoje leidžiamos milijoniniais skai- /čiais ir jos priverstinai platinamos, o mokslinio ar panašaus nepropagandinio turinio knygos leidžiamos tik tūkstantiniu eg- /zempliorių skaičiaus tiražu (o pavergtoje Lietuvoje dar ma- /žesniu) ir tas knygų skaičius sunkiai išparduodamas.

Tame pačiame "Izvestijų" nu- /mery sukta meluojama sakant, kad sovietuose pareikalavimas gero turinio ir gražiai išleistų knygų esąs didesnis nei kur kit- /tur pasaulyje.

Tikrumoj gi visame kultūrin- /game laisvame pasaulyje niekur taip prastai neišleidžiamos kny- /gos, kaip jos išleidžiamos SSSR, ir jos savo turiniu negali prilygti kultūringų tautų leidžiamoms knygoms, nes čia jos išėina jo- /kios cenzūros nevaržomos.

Be to, visur knygų leidimo statistika brošiūras neįtraukia į bendrą knygų skaičių ir atskirai sužymi knygas, skirtas vienioms ar kitoms mokykloms vadovė- /liais.

Apie jo kūrybą turėtų žinoti kiekvienas lietuvis, nežūrint kada jis yra į šį kraštą atvy- /kęs. Todėl užsisakykite knygą Vincas Krėvė Mickevičius. Ji kainuoja tik vieną dolerį.

Užsakymus adresuokite: **NAUJIENOS**, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Chicago 8, Ill.

— Mažieji hetruikai tremty- /je nori mokytis. Padėk jiems savo auka!

Skaitytojų Balsai

FAŠISTAMS PIKTA DĖL SOCIALISTŲ-KRIKŠČIONIŲ BENDRADARBIAVIMO

Voldemarininkų regenera- /tas, kaip jie save angliškai va- /dina ("Regeneration Associa- /tion") Vytautas Stanevičius neveltui buvo leitenantas. Šar- /vuotas "kara makslu" jis da- /rosi "tautos vadu" ne vien voldemarininkų likučiams, su- /gūžėjusiems į demokratine Ameriką, bet ir visiems kito- /kio plauko fašistėliams, par- /lamentarinės demokratijos niekintojams ir jų naivius pasekėjams, besididžiuojan- /tiems savo politiniu analfabe- /tizmu.

Pereitą savaitę lietuviškųjų "Ku-Klux-Klan" vyriausias kri- /vaitis evangeliją apie Grigaitį pradėjo angliška citata apie "mind and body" (kas sakė, kad Staneika neįkerta jokios svetimos kalbos?) ir prisipa- /žino, kad jį kamuojas jam ne- /išrišamas klausimas. Panašiai kaip Maiziešius, pasišalinęs tik ne į kalnus, o į Emerald gatvę, ir anot J. Sulos, ten partizaniškai apsikases, svar- /tas ir suprasti negalys: kaip su- /derinti krikščionių draugystę su socialistais? "Tie krikščio- /nus, kurie nuėjo drauge su so- /cialistais-materialistais, yra atsizadėję krikščioniškos pa- /saulėžiūros", bara "Laisvosios Lietuvos" vadas ir mokytojas.

Tokį klausimą dažnai kelia ir daugiau staneikinės sektos krikščionių. Jie laukia iš "at- /gimimo" vado tinkamo paaiš- /kinimo, atsakymo, o ne des- /peratiškų klausinėjimų ir mai- /šaties. Pravartu būtų Stanei- /kai pasiskaityti popiežiaus ka- /lėdinės kalbos, spausdintos ne vien katalikų, bet ir kitų spau- /dių. Joje parodyta, kad kraš- /tutinis nacionalizmas, kokį Bridgeporte susitelkę "regene- /ruoja" vyrai, yra nekrikščio- /niškas ir pavojingas dalykas.

Vyt. Staneika nuoduo di- /delį krikščionį ir tuo tikisi su- /kelti savo avelių pasipiktini- /mą, kaip lietuvių katalikai su- /telpa su socialistais ALTe ir VLIKe. Bet Staneikai reikia išaiškinti panašų, bet dar sun- /kesnį dalyką. Popiežių mieste Romoj katalikų premjeras Ma- /rio Scelba pasikvietė į vyriausybę socialistus ir liberalus ir sudarė bendrą frontą prieš de- /mokratijos priešus kaip iš kai- /rės, taip ir iš dešinės. Popie- /žiui tai turėtų būti žinoma, bet Scelba nebuvo už tai at- /stumtas nuo katalikų bažny- /čios. Italijos "atgimimo sąjū- /dis" kariauja su šia koalicija lygiai įžūliai, kaip ir komuni- /stai — panašiai, kaip voldem-

rininkai ir bimbininkai prieš ALTą Amerikoje. Olandijoje ir kitose kultūringose demokrati- /nėse šalyse matytis toks pat katalikų-socialistų bendra- /darbiavimas dalykuose, kurie juos jungia.

Netoli pamokslu pabaigos fašistinis krivių krivaitis pa- /kėlė pirštą ir tarė: "Tegu ne- /nustemba mano likimo broliai tremty, kai aš pasakysiu (Co to ja!), kad tie, kurie bendra- /darbiauja ir remia "Naujie- /nas", remia Lietuvos pavergi- /mą" ir t.t.

Tokių tamsybės apaštalių ir netolerancijos davatukų čikaga seniai nebuvo matčiusi. Per pa- /staruosius dešimtmečius idėji- /nė ir pasaulėžiūrinė kova žy- /miai sukultūrejo. Bet tai nepa- /tinka partizanams iš Emerald gatvės. Kodėl jiems neišskelti į kokią nors Pietų Amerikos šalį, savo tvarka artimesnų jų širdžiai? (Pastebėjau, kad "Naujienose" bendradarbiauja ir Algirdas Gustaitis, kurį Staneika vadina savo literatū- /ros skyriaus redaktorium. Kaip tai suderinti su vadistine drausme?)

Savo pagiežos tauškalus Sta- /neika pavadinu "tikrovės lū- /žiais". Tokių "lūžių" esą ir daugiau, ir mūsų istorikai ka- /da nors juos tinkamai įvertin- /sią. Seka tautos žadintojo fak- /simulė.

Juokas juokais, bet tame pa- /čiame regeneratų organo nu- /mery jau pasiūvė Staneikai į talką istorikė Dr. J. Deveikė. Jai "Laisvoji Lietuva" paro- /džiusi, kad "lietuviškai stu- /burkaulis ima, kad ir trūkio- /damas, atsigauti".

Tenka sutikti su ponios ar panelės istorikės pasakymu, kad regeneratų organo maty- /tis voldemarininkų stuburkau- /li trūkčiojimai, ir galima sa- /kyti, gana mčlungiški. Tai sunkiai pagydoma liga, ypač pasireiškus nacių laikais Lie- /tuvoje, skaudžiai palietusi ir is- /torikės broliuką Ukmergėj.

Heil Sieg!

Be Krėvės raštų lietuvių lite- /ratura būtų žymiai menkesnė! Krėvės kūrybą jis geriau supra- /sistė perskaitę Chicago Lietuvos Literatūros Draugijos leidinį Vincas Krėvė-Mickevičius. Jo kaina \$1.00. Leidinį užsisakykit šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

DR. A. DARGIS

Joną Biliūną atsimenant

Darbininkai-mažazemiai ieško darbo

(Tesinsys)

Jonas Biliūnas ir jaunesnieji jo draugai

Jonas Biliūnas buvo labai pats tvarkin- /gas, jis nerūkydavo ir negerdavo. Jis norė- /jo, kad ir kiti nerūkytų ir negirtuokliuotų. Reikia pasakyti, kad mokinių tarpe atsi- /rasdavo ir pakrikimų. Kai kurie mokiniai pradėjo lankyti smukles ir kitas vietas. Jonas Biliūnas, sužinojęs tai, išėidavo su tokiu pasivaikščioti ir įtikindavo, kad reik- /kia susitvarkyti, mokytis ir "paimti save į nagus". Nevienas po tokio pasikalbėjimo su J. Biliūnu susitvarkydavo ir tėsdavo mokslą tvarkingai. Tai buvo jo tėviškas pasikalbėjimas su jaunesniaisiais. Mat, tė- /vai savo vaikų nematydavo per visus moko- /slu metus ir negalėdavo jų kontroliuoti.

Jonas Biliūnas — kaimo kultūrininkas

Kaip matėme, Jonas Biliūnas rūpinosi jaunesniųjų saviruošą bendrabutyje ir per slaptus susirinkimus, ruošiant įvairius referatus, pranešimus.

Jonas Biliūnas nemaža prisidėjo ir prie kaimo kultūrinimo. Kiekvieną pavasarį,

prieš Velykų atostogas, jis pats su kitais draugais išstudijuodavo sodininkystės ir daržininkystės katalogus. Žymesnė tokia įstaiga buvo Vagnerio, Rygoje. Pagal Vag- /nerio katalogus, Biliūno patarimu, kiek- /vienas išsirašydavo įvairių sėklų parvežti į kaimą savo močiutei ir sesutėms dovanų. Jie, išsidaliję tas sėklas, kaip daržovių, ko- /pūstų, pamidorų, agurkų, įvairiausių gė- /lių drauge su lietuviška literatūra vežda- /vo į savo kaimą lietuviškus daržus ir se- /selių darželių pagerinti ir pagrąžinti. Bu- /vo svarbu, kad sesučių darželiai būtų dar gražesni.

Taip mes, Jono Biliūno skatinami, pas- /kleidėme kaimuose daug naujų daržovių. Ypač plito pamidorų kultūra. Grįžus iš atostogų, Jonas Biliūnas reikalauodavo iš mūsų apyskaitos — papasakoti ką mes ge- /ro per atostogas padarėme, kiek slaptų knygų išplatino, atsišaukimų išlipino- /me ir t.t. Jei kas savo uždavinį neatlikda- /vo sąžiningai, būdavo Jono Biliūno tėviš- /kai išbartas. Tačiau tas "baudimas" buvo kažkaip tėviškas ir malonus, pedagogiškas, be jokių griežtų priekaištų. O vis dėlto tas "baudimas", pabarimas būdavo mums nemalonus. Mes jo vengdavome, stengda- /vomes atlikti pavestąjį darbą sąžiningai.

Žodžiu, Jonas Biliūnas buvo mums, jau- /nesniesiems, savo rūšies vadovas, kaip tė- /vas ir mūsų globėjas. Bet nemažesnis va- /dovas buvo ir bendrabutyje revoliuciniame darbe.

Kaip jau minėjau, Jonas Biliūnas, pats būdamas jautrios sielos asmuo, aplinkui matė per daug aiškiai, kad ir iš savo bu- /vusio šeiminko Dilbiko, savo brolių, gim- /inių, didelį darbo žmonių išnaudojimą. Jo jautri širdis negalėjo į tai neregauti. Jonas Biliūnas aktyviai perėjo į socialde- /mokratų eiles, pasiryžęs kovoti politinę kovą su caro valdžia ir apskritai su kapi- /talistiniu darbo žmonių išnaudojimu. Čia jis suėjo į kontaktą su socialdemokratais latviais, lenkais, rusais, žydais, dalyva- /damas slaptuose socialdemokratų būre- /liuose ir susirinkimuose.

Jonas Biliūnas studentas

Jonas Biliūnas, baigęs IV klasę, griežtai pasipriešino brolių reikalavimams stoti į kunigų seminariją. Giminės, broliai, bai- /siai supyko ir atsiskė materialiai padėti. Nuo V klasės duodamas kitiems pamokas už labai mažą atlyginimą, jis užsidirbdavo pragyvenimą ir baigė 1899 m. Liepo- /jaus gimnaziją labai gerai. Jis nutarė dar metus pasilikti Liepojuje, kad per tą lai- /ką pamokomis šiek tiek užsidirbtų pinigų. Pamokų jam netrūko, nes jis buvo gabus mokytojas repetitorius. Jis visuomet viską dirbdavo sąžiningai ir gražiai. Be to, ir revoliucinius judėjimas rekalamo jo pasili- /kimo Liepojuje.

Po metų, t.y. 1900 m., Jonas Biliūnas iš- /vyko į Dorpatą. Jis universitete užsirašė į medicinos fakultetą. Mat, baigęs mediciną,

manė jis galėsiąs apsigyventi Lietuvoje ir daugiau dirbti liaudžiai. Dorpate palyginti buvo nebrangus pragyvenimas, bet vis dėl- /to reikėjo turėti bent kiek pinigų. O jų Jo- /nas Biliūnas beveik neturėjo. Teko badauti ir šaltį kęsti; šiltesnių drabužių, be pa- /prastos studentiškos tužurkos, diagonalinių kelnų ir kepurės, nieko kito neturėjo. Jis net ir palto (šinelio) neturėjo.

Dorpatas — grynai universiteto miestas, gyventojų nedaug, o studentų daug. Taigi gauti studentams kokias nors pamokas bu- /vo neįmanoma. Jokio tuosyk "žiburėlio" dar nebuvo. Taigi ir pašalpos neturėjo. Badas, šaltis pakenkė ir taip jau išvargin- /tam jo organizmui.

Studentų riaušės

Tuo metu, t.y. 1900 m., ir vėliau visuose universitetuose ėjo studentų riaušės prieš caro valdžią. Jonas Biliūnas, ištrau- /kęs jau į revoliucinį judėjimą, nepasiliko ir universitete nuošaliai. Jis visur dalyva- /vo aktyviai. Taigi aktyviai ir nukentėjo: jis buvo pašalintas iš Dorpatu universi- /teto be teisės kur kitur įstoti. Kitai sakant, gavo vilko biletą.

Iš Dorpatu Jonas Biliūnas atvyko į Lie- /pojų. Čia bandė gauti pamokų. Tiesa, jis su entuziazmu pasakojė apie politinę stu- /dentų veiklą kovoje su caro valdžia. Jis mėgdavo apie studentus išsireikšti taip:

— Studentai tai druska, kuri turi pasū- /dyti Lietuvos dirvą.

Jonas Biliūnas, gal būt, dar būtų ilgiau

pasilikęs Liepojuje. Jis ruošėsi išsvystyti plačią veiklą lietuvių darbininkų tarpe. Čia jau jis turėjo daug savo šalininkų ir padėjų. Benediktas Vysgaudis, Rapolas Pacevičius, Domininkas Banevičius ir kiti buvo veiklūs slaptų atsišaukimų platinto- /jai.

Atvykus į Liepojų žandarų viršininkui Vonsiackui, pasisekė surasti siūlų galą — J. Biliūną. Vienas lietuvis, buvęs "gorodo- /vikas" policininkas, slaptai įspėjo J. Bi- /liūną, kad Vonsiackis ruošiasi pas jį at- /vykti kratos. J. Biliūnas tučtuojau ap- /leido Liepojų ir persikėlė gyventi į Šiaulius. Krata buvo padaryta J. Biliūno bute, bet nieko nerasta.

Domin. Banevičius ir Rapolas Pacevi- /čius už šią veiklą buvo išsiųsti 3 metams į Vologdos guberniją. Bened. Vysgaudis buvo paleistas.

J. Biliūnas šiauliuose ir Panevėžyje

J. Biliūnas iš Liepojaus persikėlė į Šiau- /lius. Šiauliuose jau plačiai veikė LSDP at- /stovas studentas Augustinas Janulaitis. J. Biliūnas, susipažinęs su A. Janulaičiu, iš- /traukė į revoliucinį darbą. Čia pat jis su- /sipažino su Augustino seserim Julija, ku- /ri buvo baigusi dantų gydytojos mokslą. Julija nutarė apsigyventi Panevėžyje ir ten atidarė dantų gydymo kabinetą. J. Bi- /liūnas nutarė irgi persikelti į Panevėžį ir pradėjo dirbti revoliucinį darbą darbinin- /kų tarpe.

VASARIO 16 SAO PAULYJE

Šiais metais Vasario 16 Sao Paulyje įvyko du minėjimai: vienas 13 vasario Seselį Francis-kičių salėje, Vila Zelinoje, su-ruoštas Lietuvių R. Kat. Bendruomenės choro. Šį minėjimą sveikinimo žodžiu pradėjo L. R. Kat. Bendruomenės choro pirmi- ninkas K. Ausenka, pakviesda- mas į garbės prezidentumą konsu- lą A. Polištaitį, kleb. kun. P. Ra- gažinską, prof. José Ferreira Car- rato, K. Ambrozevičių, J. Anta- naitį ir K. Bratkauską. Pirmas sveikinimo žodį tarė konsulas A. Polištaitis, kviesdamas lietuvius prie solidarumo ir didesnės vie- nybės. Po to lietuviškai dar kal- bėjo J. Antanaitis apie Vasario 16 d. prasmę ir portugalaiškai prof. José Ferreira Carrato. Šiuo oficialioji dalis ir baigėsi. To- liau prasidėjo meninė programa, kurioje, be Bendruomenės choro, vadovaujamo muziko J. Strolio, dar dalyvavo poras solistų bei de- klamatorių. Užsibaigus meninei daliai, tautos šventė baigta cho- ru ir susirinkusiems sugiedant Lietuvos himną.

Kas liečia antrojo minėjimo, tai jis įvyko 27 vasario Lietuvių Sąjungos Brazilijoje patalpose, Mookoje, ir buvo suroštas Lie- tuvių Sąjungos Brazilijoje, Lie- tuvių-Brazilų Kultūrinio Bendra- darbiavimo Klubo ir Lietuvių Sa- višalpo ir Kultūros Bendruome- nės "Lituanica". Pastarąjį mi- nėjimą atidarė Sąjungos pirmi- ninkas J. Čiuvinškas, pakviesda- mas konsulą A. Polištaitį tarti sa- vo žodį, kuris trumpais žodžiais apibūdino Vasario 16 d. minėjimo reikšmę, Lietuvos vystymosi ei- gą nepriklausomybės metu bei dabartinę mūsų tėvynės padėtį, kviesdamas mesti srovinius bei partinius įgeidžius ir burtis į bendrą Lietuvos vadavimo darbą. Po to, kalbėjo J. Čiuvinškas apie Lietuvos Tautos praeitįjį kelią ir jos tragiškas kančias dabartyje. Be to, dar buvo pakviestas sveikinimo žodį tarti kleb. kun. P. Ragažinską ir inž. Z. Baeelis. Tuo ir baigėsi oficialioji dalis, užleidžiant savo vietą meninei programai, kurią atliko vyrų kvartetas, vadovaujant mu- zikui A. Ambrozevičiui bei vie- tos lietuvių solistams ir deklama- toriams. Minėjimas baigtas tau- tos himnu.

Be aukščiau pasakyto, kalba- mąją progą, Vila Zelinos lietuvių bažnyčioje už Lietuvos išlaisvi- nimą kun. J. Šeškevičius vasario 13 d. atlikė iškilmingas mišias ir pasakė momentui pritaikintą pamokslą. Pamaldų metu giedo- ję Bendruomenės choras.

Be viso to, Lietuvos konsulas A. Polištaitis Vasario 16 dienos progą pasakė per radiją "Ameri- kos Balsas" kalbą okupuotai Lie- tuvai, kurioje gyvenančius Lie- tuvoje brolius ir seses pasveikino Vasario 16 d. progą bei palinkė- jo ištvėrmės, o svarbiausia vie- nybės, pabrėžiant, kad viso lais- vovo pasaulio lietuviui žino ir ste- bi jų pasiaukojimą, kančias ir ko- vas už laisvą tėvynės ateitį bei kad ir laisvę gyvenantieji lietu- viai, aktyviai įsijungę į kovą dėl savo krašto laisvės, kiekvienas proga skelbia pasauliui apie pa- vergusių lietuvių didįjį skausmą bei keldami Lietuvos laisvės bylą tiki, kad laisvės rytojus jau švin- tai ir Lietuva bus laisva!

Tai tiek apie Vasario 16 dienos minėjimus Sao Paulo lietuvių ko- lonijoje, o kas liečia Lietuvos konsulatą, tai taja progą Lietu- vos konsulą A. Polištaitį sveikino: Jo Ekselencija ponas Janio Quadro Sao Paulo gubernatoriaus, Latvijos įgaliotasis ministras Rio de Janeiro ponas Dr. P. Olinš, konsulo korpuso nariai, vietos brazilų įvairių įstaigų atstovai, kleb. kun. P. Ragažinską, Sąjun- gos pirmiņinkas J. Čiuvinškas,

kleb. kun. K. Miliauskas, Latvių Sąjungos pirmiņinkas P. Rušma- nis, kun. J. Šeškevičius ir kiti Sao Palo lietuvių kolonijos na- riai. —P.

Philadelphia, Pa.

Skautų veikla kolonijoje

Didžiausias dėmesys šiandien kreiptinas į mūsų jaunimą, ku- riam nutautėjimo pavojai yra labai dideli. Todėl pasiryžėliai dirbti su jaunimu, kad jis užga- rytų lietuviškoje dvasioje, mūsų visų yra gerbiami. Jie privalo iš mūsų susilaukti įvertinimo ir visokeriops paramos. Su jauni- mu sąlygos dirbti yra nepaprastai sunkios. Dėl to ir rezultatai negali būti dideli, nors darbo kar- tais įdedama ir labai daug. Bet vis geriau, kad pasiryžėliu su jaunimu dirbama ir šis tas nu- veikiama, kitaip bet kokios jau- nimo veiklos nebūtų.

Philadelphiajioje veikia skaučių tuntas "Šešupė". 1944 m. kovo mėn. per šv. Kazimiero šventę buvo sukviesti skaučių tėvai, ku- riu į susirinkimą atėjo apie 15. Iš jų tarpo buvo išrinktas Skau- tų Tėvų Rėmėjų K-tas. 1954 m. rugsėjo mėn. 19-21 d. buvo su- rengta skautų stovykla — iškil- ni. Berniukų skautų veikla, R. Mi- šauskui išvykus į JAV kariuome- nę, buvo pailsusi. Perna jis iš kariuomenės sugrįžęs per trumpą laiką suorganizavo 2 skiltis, su kuriomis dirbti paskirti Vy- tautas Ramanauskas ir Liūtas Jurskis. Dabar Philadelphiajos skautams sutiko vadovauti V. Grudzys. Poniai O. Rozninkienė taktininkauja priityrusios skautės ponios M. Raugienė ir p. Macijauskienė.

Kovo mėn. 6-ji diena Philadel- phijos lietuvių atžalynui laikyti- na nepaprastai svarbi. Tą dieną pirmą kartą Philadelphiajioje skaitlingas lietuvių skautų ir skaučių būrys pasirodė prieš vi- suomenę jau gerai susiorganiza- vęs. Zvalūs, pasiryžę dirbti tau- tos garbei ir jaunųjų lietuvių charakterio ugdymui, skautai pradžiugino lietuviybės reikalais susirūpinusius. Tai daug žadan- tis gražiausias lietuviškojo jauni- mo sambūris, kuriam suaugusie- ji, kaip jau minėjau, privalėtu- me visomis išgalėmis padėti šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje tą dieną skautams buvo laukomos pamaldos ir bažnyčia buvo pil- nutėlė pripildyta žmonių, kas šiaip jau retai pasitaiko. O todėl, kad ir skautų tėvai atėjo pasižiū- rėti jų atžalyno pasirodymo.

Skautai pamaldose dalyvavo su lietuvių tautine vėliava. Jiems pamokslą pasakė klebonas kun. J. Čepukaitis. Po pamaldų para- pijos salėje įvyko vaišės ir skau- tiškos apeigos. Skautai išsirikia- vo salėje. Įnešant Lietuvos vė- liavą ji buvo skautiškai pagerb- ta, o svečiai ją pagerbė atstojimu- nu. Tada prabilo Philadelphiajos lietuvių skautų veikėja ponia O. Rozninkienė labai giliu ir pras- mingu žodžiu, išryškindama skautų tikslus, jų charakterio ugdymą. "Nuo jūsų, ateinančios į gyvenimą kartos, priklausys kokia Lietuva prisikels" — ji sa- vo kalboje pasakė.

Vėliau su skautiškomis apeigo- mis į skautų organizaciją buvo priimti patys jauniausieji. Skau- tams žodį tarė žinomas Philadel- phijos lietuvių veikėjas p. Balys Raugas. Po keletą gražių saki- nių pasakė ir keletas kitų asme- nių, jų tarpe agr. K. Čikotas ir kun. Čepukaitis. Vaišių metu įvyko trumpa skautų meninė pro- grama. Skautų pobūvis baigtas lietuvių tautos himnu.

Philadelphiajos skautų įspūdin- gą pasirodymą paskatino šio dienraščio korespondentė kreip- tis į Philadelphiajos skautų vadę p. O. Rozninkienę su keleta klau-

Cicero

Liet. Kareivių Draugystė

Draugystės Liet. Kareivių me- tu ketvirčio susirinkimas bus ateinantį sekmadienį, kovo 20 d., 1:30 val. popiet, Liberty, svetainėje, 14th St. ir 49th Ct.

Nariai, būkite visi o visi. Pa- rengimo komisija įteiks kiekvie- nam skirtą užsivaiavimo bi- letų. Taip pat užsimokėsite savo mokesčius, nes jų turėjimas mėnuo. Kas to nepadarys, liks suspenduotas, negaus pašalpos. Tai įstatų patvarkymas.

Kandidatai į draugiją, užpil- dykit savo pareiškimus, pradė- tąjį darbą baikit. Jauniems vy- ramams yra progą atgaivinti uni- formos skyrių. Kardai rūdija! O juk Lietuvos karių, ir tikrų karių, čia yra tiek ir tiek, tad ko laukiat?

Šį sekmadienį ateikit Liberty svetainėn!

Balfo susirinkimas

Š. m. kovo mėn. 21 d. (pirma- dienį) 7 v. vakare kviečiamas Balfo Cicero skyriaus narių vi- suotinis susirinkimas.

Susirinkimas įvyks šv. Antano parapijos salėj, lituanistikos kla- sėje.

Visus narius ir norinčius būti nariais prašome dalyvauti. Turime aptarti daug svarbių reika- nių. Valdyba

simų, kurie skaitytojui labiau iš- ryškintų šios kolonijos lietuvių skautų veiklą.

— Didžiai Gerbiamoji Ponia, kada Philadelphiajioje pradėta or- ganizuoti skautai? Ir kas buvo to darbo pradininkai?

— 1949 m. rudenį vyr. sktn. M. Barniškaitė — mergaitės. R. Nišauskas — berniukus.

— Kokie svarbūs pasisėkimai ir nepasisėkimai buvo Jūsų dar- be, organizuojant skautus?

— Stoka patyrusių vadovių, ypač vyresniųjų. Išvykus vyr. sktn. Barniškaitė likau viena. Didelį atstumą kliudo darba. Dabar man taktininkauja ponia M. Raugienė ir p. Macijauskienė.

— Ar visuomenės parama skautams reikalinga? Kuo visuo- menė galėtų prisidėti skautų vei- klai paremti?

— Labai. Iki praeitų metų ko- vo mėn. 21 d. neturėjau jokios paramos. 1954 m. kovo mėn. 21 d. susiorganizavo Tėvų Rėmėjų K-tas. Pirmiausiai reikalinga moralinė, paskui materialinė paramos.

— Ar skautai jau turėjo savo stovyklavimą? Ar ateinančiai va- sarai stovyklavimas yra taip pat ruošiamas?

— Turėjome stovyklavimą 1954 m. rugsėjo mėn. 19-21 d. Jei jėgos ir sąlygos leis — būtina ruošime ir šiais metais.

— Koks skaičius šiuo metu mūsų jaunimo randasi skautų ei- lėse?

— Mergaičių — 52, berniukų — 15.

— Kokie Philadelphiajos lietu- vių skautų ryšiai su amerikiečių skautų organizacija?

— Jokių ryšių neturime.

— Kokie yra skautiški laips- niai? Pav., skautų pasirodyme š. m. kovo mėn. 6 d. skautai ry- šėjo raudonus, geltonus kakla- ryšius, o Tamstos kaklaryšis bu- vo žalias. Ką tai reiškia?

— Jaunesnių skautų — raudo- nas, skautų — geltonas, skauti- niukų — žalias.

— Ar skautų organizacija yra gimininga ateitininkams? Kas yra dabartinis skautų dvasinis vadovas?

— Obalsiai, taip; skautų — Dievui, tėvynei ir artimui; ateit- nininkai — viską atnaujinkim Kristuje. Dvasios vadovas arba kapelionas yra kun. J. Degutis.

— Br. Dirmėnas

JONAS LEONAS

Nauja tyra lietuviškoji gaiva patrauks per širdis

Sukaktvininkai čiuurlioniečiai ir Alf. Mikulskis pagerbiami Kana- dos lietuvių; Rochester; Clevelande. Išvien ir sukaktvininkė "Dainava"!

Pirmaisiais pavasario žalumu- nais ir švelniais žiedais atgims- tas gyvenimas neša ir į lietuviš- kas širdis naujos bei tyrios gai- vonės. Ir itin ji reikalinga prie tie- kos visokių atramų.

O per atminimų grandinę di- dingai stūksio:

a. Alfonsas Mikulskis 25 metai lietuviškosios dainos ir muzikos kelyje;

b. "M. K. Čiuurlionis" telkinys — 15 metų;

c. "Dainava" — 10 metų.

Dar visu ryškumu tebegyvi at- minimai, kai seniausias pasaulyje lietuvių dienraštis "Naujie- nos", jau keliasdešimt metų iš- tikimai vedas ir telkiaš visus žy- giuoti Lietuvos link bendru tele- rancijos bei demokratijos keliu, didingai į lietuviškosios šio kraš- to sostinės Čikagos lietuvių šir- dis įrašė Alf. Mikulskio ir čiu- rlioniečių sukaktvius.

Taurioji idealistinė "Naujie- nu" nuotaka ir idėja randa at- garsio ir pas kitų vietovių lietu- vius. "Naujienų" pavyzdžiu šes- tadienį, kovo 19, Kanados lietu- viai pasikvietę Hamiltonan čiu- rlioniečius, sutartinai iškilnaugu koncertu pagerbs muziką Alfon- są Mikulskį ir pačius čiuurlionie- čius. Gi kovo 20 — tokią pat Alf. Mikulskio ir čiuurlioniečių pager- bimą turės veikloji Rochester, N. Y., lietuvių kolonija. Ir čia jų bus koncertas.

O lietuviškajai meno telkiniai savaime jaučia, jog reikia sutar- tinės. Jau seniai Alfonso Mikulskio galvą vargina rūpestis — čiuurlioniečių bendrumas su ki- tais meno vienetais. Buvo pasi- kalbėjimų, žygių.

Dabar Čikagos sukaktvininkų dainavičių pirm. Jonas Paš- tukas ir meno vadovas Steponas Sodeika prieš kelias dienas vie-

šėjo Clevelande ir galutinai su- tarta:

Gegužės 8 į "Dūnavos" de- šimtmetį Čikagon draugėn kon- certuoti atvyks čiuurlioniečiai, o gegužės 15 dainavičiai viesės Clevelande pas čiuurlioniečius.

Tai labai reikšmingos viešna- gės.

Kaip rudenį Čikaga "Naujie- nu" rūpesčių pagerbė muziką Alf- onso Mikulskį ir čiuurlioniečius, tas pat dabar organizuojama ir Clevelande. Viskas bus gegužės 15.

Čia rengiamo minėjimo reika- lui specialaus komiteto pirm. inž. chem. Pijus Žiūrys spaudai pa- darė pareiškimą. Panagrinęjo Lietuvos atsistatymą ir Alfonso Mikulskio bei čiuurlioniečių vei- kos brožuos. (Apie šiuos sukakt- vininkus pernai rudenį "Nau- jienose" keliolikoje straipsnių ir su atvaizdais pateikiau labai daug medžiagos).

Be to, inž. chem. P. Žiūrys dar pareiškė:

"Komitetas mano, o jūs bran- gūs broliai ir sesės, be abejo su- tiksite, jog už tokias pastangas bei nuopelnus Čiuurlionio Ansam- bliui ir muzikai Alfonsui Mikul- skiui privalome surengti tinkamą pagerbimą. Manome, jog gyven- tant laisvėje ir turtingoje salyje, jau laikas mums visiems lietu- viams suteikti savo įnašą kad "Čiuurlionio" Ansamblis galėtų:

1. Išgyti savus namus kuriuo- se jie galėtų ruošti koncertams, jaunimo auklėjimui, kūrybai.

2. Kad galėtų išleisti tinkamą leidinį — monografiją, atvaiz- duojančią muziką Mikulskio 25 metų ir "Čiuurlionio" Ansamblio 15 metų veiklą ir laimėjimus.

3. Kad būtų leidžiamos įdai- nuotos plokštelės bei gaidos (lie- tuviškųjų dainų)".

Kovo 19 dienį (šeštadienį) 6 val. 30 min. Maria High School Auditorijoje (67th ir California Ave.) įvyksta Prof. ADOMO VARNO apžvalginės parodos atidarymas ir AKADEMIJA—KONCERTAS. Pagerbimo Akademijoje—koncerte dalyvauja lietuvių, latvių ir estų menininkai—muzikai.

- 1—Styginis kvartetas: A. PAUKŠTYS, M. PETRUSEVIČIUS, V. YANČYS ir R. HEINRICH.
- 2—Operos solistas K. SALUMA.
- 3—Latvių baleto prima-balerina VALERJA RIEKSTINA ir baleto solistas EIZENS MEZULIS.

Bus atlikti Naujio, Čiuurlionio, Dvoržako, Kalmnio, Medinš, Puccini, Leoncavallo kūriniai. Prie fortepijono ANTANAS NAKAS.

LIETUVIŠKA ISTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN

2555 West 47th St. CHICAGO 32, ILL. LA. 5-1083

B.R. PIETKIEWICZ PRES.

INSURED UP TO \$10,000

3% ON SAVINGS

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Narys

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN. 6234 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN. 2555 WEST 47TH STREET CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN. 3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

ST ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN. 1447 SOUTH 49TH COURT CICERO 50, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN. 1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

Chicago Lietuvių Klubų ir Draugijų 1955 m. Valdybos:

LIETUVIŲ M O T E R Ų D R A U G I O S "APSVIETOS" VALDYBA 1955 M.: pirm. Stella Kaulakis, 3247 South Emerald Ave., tel. CA 5-3016; vicepirm. Anna Piliponis, 3302 S. Union Ave., YA 7-7484; nut. rašt. Sophie Puniška, 2605 West 43rd St., telef. LA 3-6308; fin. rašt. Magd. Viščiulis, 4118 N. Ottawa Ave., GL 3-3622; išd. Anastazija Valancienė, 5702 St. Emerald Ave.; išd. glob. Marė Endziliunė, 5610 S. Maplewood Ave.; tvarkdarė Ona Juozaitis, 3249 So. Green St. Susirinkimai: Sandoros svetainėje, 840 W. 33rd Street, kas antrą antradienį.

DRAUGYSTĖ SUSIVIENIJIMO BRO- LIŲ IR SESERŲ LIETUVIŲ VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. A. Zalaže- nas, 129th ir State Rd., Lemont, Ill.; vicepirm. A. Barscius, 3014 W. 40th St.; fin. rašt. G. Jakubauskas, 3242 St. Emerald Ave.; nut. rašt. W. Pankauskas, 1820 Canalport Ave., CA 6-5388; kas. F. Norbut, 1645 W. Wabansia Ave., AR 6-1068; kontr. rašt. W. Vinclovas, 3362 S. Lowe Ave.; kasos globėjos: M. Sinkevičienė ir O. Slausgalvičienė; Igonių apė- kimas F. Norbut. Susirinkimai būna kas antrą sekmadienį kiekvieno mė- nesio 1 val. po pietų Dievo Apvaiz- dos parapijos svetainėje.

SLA 63 KUOPOS VALDYBA 1955 M.: Pirm. Petras Kurkizauskas, 10634 So. Indiana Ave., tel. PU 0074; vicepirm. Juoz. Klominskas, 8957 So. Cottage Grove Ave., protokolo rašt. Petras Kučinskas, 5 W. 112th Pl., tel. PU 5-8099; fin. rašt. ir organ. Albinas Laurutanas, 10530 S. India- na Ave., tel. WA 8-0865; išd. inž. Anas- tazija Snarskis, 610 E. 88th St., tel. TR 4-9291; išd. glob. Magdė Bartulienė, 627 E. 89th Place, tel. VI 6-3337; Marė Simonelienė, 716 E. 92nd Place; maršalka Jonas Bo- lišauskas, 515 E. 91st Place; dab. kvėtojas Dr. J. Makaras, 11750 So. Parnell Ave., tel. PU 5-2777. Susir- inkimai šaukiami Tuley Park sve- tainėje, 90th St. ir St. Lawrence kiekvieno mėnesio 1-mą penktą.

CICERO LIETUVIŲ NAŠLIŲ IR NA- SLIUKŲ DRAUGIŠKO KLUBO VAL- DYBA 1955 METAMS: Pirm. Antanas Matul, 4155 Hirsch Ct., Chicago 51, Ill.; pirm. pagalb. Paul Kvederis, 1420 So. 50th Ct., Cicero; nut. rašt. K. Kazlauskas, 4435 So. Campbell Ave., Chicago; turto rašt. Antanas Grincevičius, 8036 So. Yale Ave., Chicago 20, Ill., tel. ST 3-3816; kon- tr. rašt. John Zaura, 2222 West 23rd Pl., Chicago; išd. ir koresp. J. Balakas, 1414 S. 49th Ct., Cicero, tel. TO 3-8534; maršalka J. Striška, 1411 So. 48th Ct., Cicero. Susirinkimai vyksta kas pirmą penktadienį kiekvieno mėnesio, 8 val. vak., 1500 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

HUMBOLDT PARK LIETUVIŲ POLI- TIŠKO KLUBO VALDYBA 1955 M.: Pirm. John Benekaitis, 3724 No. Sheffield Ave., tel. LA 5-8216; vice- pirm. Vic. Pačkauskas, 1645 No. Mozart St.; prot. rašt. John Raila, 4839 Winnemac Ave., MU 5-9356; fin. rašt. St. Buneckis, 3312 Waban- sia Ave., tel. SP 2-3765; kas. Paul Milaševičius, 4207 No. Linder Ave., tel. PA 5-0256; maršalka Anton Ku- ruzevičius, 5431 W. Drummond Place. Klubo mėnesiniai susirinkimai šau- kiami kas trečią trečiadienį, 3600 W. North Ave.

DRAUGYSTĖS LIETUVOS KAREIVIŲ VALDYBA 1955 METAMS: Kazys Šim- kus pirm., 1514 S. 49th Ct., Cicero; S. Sletka ir J. L. Zukauskas vice- pirm. ir Igonių lankytojai; K. P. Deveikis nut. rašt.; K. Andrijaus- kas išd. inž. Ben. Tumavicius fin. rašt. Susirinkimai kas trečią sekma- dienį kiekvieno mėnesio, Liberty svet., 1401 S. 49th Court.

SLA 301 KUOPOS VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. J. Tarulis, 1438 So. 50th Ct., Cicero; vicepirm. M. Tri- bičius; nut. rašt. J. Činikas; išd. inž. K. Genis; fin. rašt. ir organizatorius K. P. Deveikis; išd. globėjai A. L. Matul ir E. Yerusevich. Susirinkimai vyksta kas antrą pirmadienį kiekvieno mėnesio Liberty svet.

LIET. KULTŪROS DRAUGIJA, Chi- cago Liet. Draugijos skyrius: Pirm. K. P. Deveikis, 1330 So. 49th Ave., Cicero; nut. sekr. J. Balakas; fin. sekr. ir išd. inž. K. Jakubka; išd. globėjas M. Tribičius. Susirinkimai vyksta kas trečią ketvirtadienį Ska- dausko sveainėje, 1500 S. 49th Ave.

ZARASIŠKIŲ KLUBO VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. James Tarulis, 1438 So. 50th Ct., Cicero, tel. OL 2-0312; vicepirm. J. Užundis, 6753 So. Maplewood Ave., tel. PR 6-4710; nut. rašt. F. Zaliecka, 5347 S. Bi- shop St., tel. GR 6-3054; fin. rašt. J. Yusėnas, 2547 W. 45th St., tel. LA 3-8314; išd. Ralph Pulus, 7144 So. Sawyer Ave., tel. PR 6-7045; trys direktoriai: J. Alikonis, 1005 W. 58th St., tel. WE 6-6235; N. Ma- tulis, 1318 N. Homan Ave., tel. AL 2-518-1; P. Padvaiskas, 2335 W. 23rd St., tel. Yards 7-9485. Susirinkimai šaukiami kas antro mėnesio pabaigoje Hollywood sveainėje, 2417 W. 43rd St., Chicagoje.

JONISKIEČIŲ L. IR K. KLUBO VAL- DYBA 1955 METAMS: Pirm. John Gasparaitis, 3407 W. 72nd Place; vicepirm. Adelė Burba, 5847 South Blackstone, DO 3-5165; nut. rašt. Joseph Keturakis, 3217 S. 53rd Ct., Cicero, Ill., tel. OLYmpic 2-2243; fin. rašt. Frank Cepulis, 3510 W. 63rd St., tel. RE 7-0243; kasierius Joseph Vebell, 6447 So. Emerald Ave., tel. EN 4-4380; kasos globėja Estelle McNamee, 6948 S. Rockwell St., tel. HE 4-3138; korespondentas Julius Adomaitis, 6430 S. Campbell Ave., tel. PR 6-8819. Susirinkimai įvyksta kas antrą sekmadienį kiek- vieno mėnesio, Vengeliiausko sve- tainėje, 4549 So. Talman Ave., 1 val. po pietų.

LIETUVIŲ RAUDONOS ROŽES KLU

Tikslus Suderinimas

Jūsų sveikatos reikalams geriausiai patarnauja moderni vaistinė, kuri privalo turėti:

pilną sandėlių geriausių vaistų, nau- jiausius medicinos išradimus, tobu- lai įrengtą ir tiksliais instrumen- tais laboratoriją, patyrusių farma- ceutu štabą.

Mums malonu pranešti, jog mūsų vaistinė kaip tik turi toki pilną suderinimą. Jeigu jums reikia bet kokių vaistų arba paruošti receptą, ką jūs negalite padaryti savo apylin- kėje — praneškite apie tai mums ir pirmųjų pašu, jūs gausite tai, ko pageidaujate

UNION DRUG CO.
The REXALL Store
35th and HALSTED STREET
(šiaurystinis kampas)
Telefonas: YArds 7-6917
CHICAGO 8, ILL.

Atdara kasdien nuo 7 val. ryto iki 11 val. vakaro, o sekmadieniais nuo 10 ryto iki 8 val. vakaro

Rašyti galite jūsų gimtąja kalba.

SHULMISTRAS & CO.
Insurance — Real Estate
4004 So. Acher Ave., Chicago 32, Ill.
LAfayette 3-6300

Parduodame ir administruojame nu- ošybes, duodame patarimus investo- riams, padedame sutvarkyti paskolas, notariuzojame dokumentus.

TIKSLUS IR RUPESTINGAS PAJAMŲ MOKESCIO APSKAICIAVIMAS

2737 W. 43rd St. Tel. CL 4-2390

Kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 7 val. vak.; trečiadien. uždaryta

S I M A I C I A I
Realty, Builders, Insurance.

APARATŲ SUTAISMAS dirbtuvė ir namuose atliekamas patyrusių inžinierių, šaukinys ir geras patarnavimas garantuotas.

DAINA TELEVISION sales-service 31205. Halsted = DA-6-6887

GROUND OBSERVER CORP. CALL CIVIL DEFENSE

BO VALDYBA 1955 METAMS: Ben. J. Naurich pirm., 1446 S. 49th Ave., Cicero 50, Ill.; W. C. Jankauskas vicepirm.; K. P. Deveikis nut. rašt.; A. B. Petkus išd. inž. Ben. Tuma- vicius fin. sekr. Susirinkimai vyksta kas pirmą penktadienį kiekvieno mėn. Liberty svet., 1401 S. 49th Ct.

KUPISKIŲ KULTŪROS DRAUGI- JOS VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. P. Stanionis, 3950 W. Gladys Ave., Chicago; pagalb. K. Katella, 5566 W. Monroe Street, Chicago; rašt. P. Balchunas, 7146 S. Maplewood Ave., Chicago; fin. rašt. Kazys Katella, 4

Paveiksle matomi lietuviškos Dainos Kavaleriai šį vakarą dainuos Povilo Šaltimiero radijo valandoje. Pradžią lygiai 8:00 valandą vakaro. Stotis WGES, 1390 kilocycles. Dainininkams akompanuos pianistė Genovaitė Aleksionaitė.

FRANK SALEMONAVIČIUS
pigiai paruošia paprastus ir sudėtingus
INCOME TAX (MOKESČIŲ) BLANKUS
asmenims ir nuosavybių savininkams. Atlieka knygvedybos patarnavimus.
504 W. 33rd St. (netoli Normal Ave.). Susitarimui telefon.: Victory 2-3486.
Kasdien nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

DIDELIS PAVASARINIS IŠPARDAVIMAS
GAUTAS DIDELIS KIEKIS NAUJŲ PAVASARINIŲ
RŪBŲ ir BALINIŲ, vyrams, moterims, vaikams ir namų
reikalams, kaip tai: paklodžių, užvalkalų, rankluosčių ir kt.
SUMAZINTOMIS KAINOMIS PIRKSITE LIETUVIŠKOJE
JOSEPH'S DRY GOODS STORE
3218 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILLINOIS

Taupymas yra turtingumo šaltinis
Pradėk taupyti tuojau... Mes mokam aukštus dividendus.
Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdrausti iki \$10,000.00.
MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue Tel. LAfayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

RAKANDAI
ILGAU TARNAUS
GRAŽIAU ATRODYS IŠ
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS
**PROGRESSIVE
FURNITURE CO.**
4181-83 ARCHER AVENUE
Tel.: LAfayette 3-3171
Brighton Parko Kolonijoje.
KAS DIENĄ ČIA RASITE DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBES
Naujausių madų, gerųjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos
aparatu, refrigeratorių, ploviklių, vaikams rakandų ir visų kitų namam
reikmenų. LENGVI IŠSIKOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS.

Moving Moving
PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI
ILGŲ METŲ PATYRIMAS — PIGUS SAŽINGAS PATARNAVIMAS.
NAUJI DIDELI SUNKVEŽIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMOI
IRANKIAI, KAIP PATYS SUNKVEŽIMIAI, TAIP IR JŲŲ PER-
KRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INSIURINTI.
J. NAUJOKAITIS 2022 WEST 69th STREET, CHICAGO
29, ILLINOIS. Tel.: WAilbrook 5-9209

BUICK 'AS
LIETUVIŠKAS
AUTOMOBILIS

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, -
TURĖSI RYTOJ!
TAIGI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ĮSTAIGOJE.
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki \$10,000.00.

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave. Tel.: LAfayette 3-8248
(į vakarus nuo California Avenue)
CHARLES ZEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadienį 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų.
Trečiad. 9:00 ryto iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

Balfo pranešimas imigracijos reikalu

Didžiosioms Amerikos šalpos organizacijoms, dalyvaujantioms naujojo imigracijos — Refugee Relief Act of 1953 — vykdyme, pavyko išrūpinti žymų palengvinimą darbo ir buto garantijų sudarymo procedūroje.

Pagal susitarimą su valdžia, sudarant garantijas per kurių nors organizaciją (pvz., National Catholic Welfare Conference, Church World Service, Nathional Lutheran Council, Internatiol Rescue Committee ir kt.), nebereikia pridėti jokių kitų dokumentų ar pažymėjimų. Ypač svarbu, kad pagal naują potvarkį, neberekalinga Darbo Įstaigos (United States Employment Service) pažymėjimas (Clearance Order), kad darbo garantija yra jų patvirtinta.

Kadangi jokių kitų pažymėjimų pristatyti nebereikės, organizacijos prašo garantijų sudarytojus blankus užpildyti kuo tiksliau ir pilniau. Ypatinę dėmesį prašome atkreipti į garantijų blankų psl. 2, Section III, kur kalbama apie "terms of employment". Toje vietoje būtinai reikia nurodyti sekančius duomenis:

- nurodomas darbas yra pastovus ("permanent" arba "indefinite");
 - ar kviečiamas asmuo turės stoti į uniiją;
 - kiek valandų savaitėje kviečiamas asmuo dirbs;
 - kokį atlyginimą gaus (pažymint — "these are the prevailing wages in this area").
- Jei darbdavys sutinka, labai svarbu pažymėti, kad kviečiamas asmuo bus mokomas siūlomo darbo ("employer will train, no special skills required"); kad darbas bus pritaikytas fiziniam kviečiamam asmeniui ("duties commensurate with physical ability").

Yra atvejų, kad kviečiamas asmuo moka kurio nors amato ir atvažiavęs į Ameriką gautų darbą toje srityje, tačiau garantijų sudarytojas neranda darbdavio, kuris sutiktų tokį darbą iš anksto garantuoti. Tada garantijų sudarytojas, tvirtai pasitikięda mas, kad kviečiamasis gaus darbą, kai atvyks į Ameriką, gali nurodyti nei darbdavio, nei imonės vardo ar adreso. Kvietėjas turi pažymėti darbą, kurį kviečiamasis galės bei sunkumų toje vietoje gauti, valandų skaičių, kurį jam teks dirbti, atlyginimą, kurio jis gali tikėtis ir pan. Nurodant atlyginimą, svarbu pažymėti: "these are the prevailing wages in this area". Blankose, kur klausama darbovietės adreso bei darbdavio pavardės ir adreso, reikia įrašyti "care of" (kvietėjo pavardė ir adresas). Reikia tačiaupabrėžti, jog patartina, jei tik yra galimybė, nurodyti darbovietę ir darbdavį lengvesnio garantijų procesavimo sumetimais.

Garantijų sudarytojai labai prašomi užpildyti blankų 3 psl., nurodant pavardes bei giminytės ryšį šeimų, kurioms jie jau yra sudarę garantijas pagal Refugee Relief Act of 1953, bei garantijų sudarymo datą.

Kaip ir anksčiau, garantijas gali sudaryti tiksliai Amerikos piliečiai. Tačiau darbdavys gali būti nepilietis; taip pat ir butas gali būti nurodytas pas nepilietį.

Ta pačia proga svarbu pabrėžti, kad minimos lengvatoms netaikomos tomis garantijoms, kurios sudaromos tiesiai per Washingtoną, naudojant DSR-1 ir DSR-2. Tuo atveju, visos anksčiau paskelbtos instrukcijos tebegalioja ir visi reikalaujami pažymėjimai turi būti prijungti.

Visų didžiųjų šalpos organizacijų blankų galima gauti BALFo Centre, 105 Grand Street, Brooklyn 11, New York. Balfo įstaiga mielai suteiks įvairių paaiškinimų apie garantijų sudarymą ir nurodys, kur užpildytas blankas reikia pasiųsti.

Naujieji patvarkymai žymiai palengvina garantijų sudarymo procedūrą. Todėl dabar garantijų sudarytojams bus mažiau formalumų ir didelių palengvinimų tokias garantijas sudarant bei savo tautiečiams, norintiems į J.A.V. atvažiuoti, padedant.

Paskolos Kel'onės

Išlaidoms Apmokėti

Pagal naująjį imigracijos įstatymą, jūros kelionės išlaidas turės apmokėti arba garantijų sudarytojas, arba pats imigrantas. Tačiau jei nei vienas, nei kitas neturėtų reikiamų lėšų, galima gauti paskolas tam tikslui iš didžiųjų šalpos organizacijų.

Norintieji į Ameriką atvykti asmenys turi patys daryti pastangas reikiamas paskolas gauti. Kvietėjai Amerikoje paskolų parūpinti, daugumoje atvejų, negalės.

Gavusieji National Catholic Welfare Conference garantijas, turi kreiptis į artimiausią N. C. W. C. įstaigą Europoje, prašydami paskolos kelionės išlaidoms padengti. Jie turės raštu pasizadėti paskolą grąžinti, kai tik sąlygos leis.

Asmens, kurie gavo Church World Service garantijas, turi kreiptis į artimiausią World Council of Churches įstaigą Europoje. Norintieji gauti paskolas taip pat turės duoti raštišką pasizadėjimą pinigų grąžinti.

Visi tie, kurie yra gavę National Lutheran Council garantijas, turi laukti, kol jų bus atsiklausta, ar paskola reikalinga. National Lutheran Council įstaiga Europoje apklausinės kiekvieną jų garantijas gavusių asmenį ir, reikalui esant, paskirs paskolas per Lutheran World Federation.

Buvo nemaža atvejų, kad garantijų sudarytojai nesinaudojo jokioms šalpos organizacijos tarpininkavimu ir garantijas siuntė tiesiai į Washingtoną, vartodami blankus DSR-1 arba DSR-2. Paskolos reikalu tokias garantijas gavusieji turi kreiptis į artimiausią National Catholic Welfare Conference įstaigą Europoje, nurodydami, kad jie turi DSR-1 arba DSR-2 garantijas, tačiau, neturėdami lėšų, prašo paskolos iš N. C. W. C.

Pasinaudojus International Rescue Committee tarpininkavimu ir norint gauti paskolą iš tos organizacijos, sektina šiek tiek skirtinga procedūra: garantijų sudarytojas turi kreiptis į BALFą, nurodydamas, kad negali apmokėti kviečiamo asmens kelionės išlaidų. BALFas, tokią prašymą patvirtinęs, persiųs jį International Rescue Committee įstaigai, kuri paskolas išduos. Betarpių prašymų International Rescue Committee nepriims ir nesvarstys.

Balfo įgaliotinis Vokietijoje p. Izidorius Rugienius mielai suteiks visų čia minėtų įstaigų adresus Europoje. Todėl ma-

loniai prašome visais adresų informacijų reikalais kreiptis į BALFo įgaliotinį, sekančiu adresu: Mr. Izidorius Rugienius, United Lithuanian Relief Fund of America, Muenchen 27, Schoenbergstrasse 9, Germany.

BALFo Centras maloniai prašo garantijų sudarytojus, o ypač tuos, kurie negali apmokėti kelionės išlaidų, įsidėmėti šias instrukcijas ir atitinkamai painformuoti ju kviečiamus asmenis, jei paskolos yra reikalingos. **BALFo Centras.**

Vinco Krėvės kelionė į Mas kvą vaizduojama "Pagundoje" šį įdomų aprašymą ir V. Mykolaičio, V. Maciūno, A. Seno straipsnius apie Vinco Krėvės kūrybą, rasite knygoje — Vincas Krėvė Mickėvičius. Jos kaina \$1.00.

Užsakymus adresuokite:
NAUJIENOS
1739 S. Halsted Street,

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

Amerikos Lietuvių Piliiečių Pašalpos Klubas laikys savo mėnesinį susirinkimą sekmadienį, kovo 20 d., 1 val. popiet Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd Street.
— P. J. Petraitis, rašt.

Bridgeporto Liet. Tremtinių Tėvų susirinkimas įvyks šių metų kovo 20 d. (sekmadienį) 12 val. Sv. Jurgio parapijos mokyklos patalpose. Bus svarstoma labai svarbus Lietuvos Tėvų Mokyklos reikalai. Prašoma tėvus gausiai dalyvauti.
Bridgeporto Liet. Tremtinių Tėvų Komitetas.

LB-nės Bridgeporto Apylinkės susirinkimas šaukiamas sekmadienį, kovo 20 d., įvygiai 12 val. Lietuvių Auditorijoje. Susirinkime, be kitų klausimų, svarbiausia bus renkami atstovai į LB (Chicago) Apygardos pirmąjį atstovų suvažiavimą. Kviečiami visi Bridgeporto lietuviai gausiai dalyvauti. Taip pat susirinkimo metu bus progos įsirašyti į LB Tarybos rinkimų sąrašą.
— Apylinkės Valdyba.

Draugystė Lietuvos ūkininkas laikys savo paprastą mėnesinį susirinkimą kovo 20 d., 1 val. po pietų Neffo svetainėje, 2435 So. Leavitt St. Kviečiami visi draugai ir draugės atsilankyti. Turėsime pasitarti apie pikaną, išklausti raportus ir nutarimus padaryti.
— Reporteris.

5 Metų Mirties Sukaktis

MARIJONA WESNAUSKAS (GIMUSI BARČAITĖ)

Persiskyrė su šiuo pasauliu 1950 metų kovo mėn. 18 dieną, sulaukusi 64 metų amžiaus.

Gimusi Letuvoje, Vilkaviškio apskr., Pilviškių parap., Bartininkų kaime.

Amerikoje išgyveno 48 metus.

Paliko labai nuliūdę dukte Ona ir žentas John Shukes, sūnus Anthony ir marti Helen Sprage, anūkė Andrea; 2 seserys: Suzana, švogeriai John Mozaraitis ir jų šeima; Antanina Pudzūvelis ir jų šeima; 2 švogeriai: Antanas Šileika, Mokyklas Vekeotas ir jų šeimos, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Mes Tavęs, mūsų brangiausioji motina, niekuomet neužmiršime. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave nueisime.

Nuliūdę lieka:

Duktė, Zentas, Sūnus, Marti, Anūkė, Seserys, švogeriai ir Giminės.

3 Metų Mirties Paminėjimas

GERTRUDE BENEŠIUNAS (PAGAL TĖVUS NAVICKAITĖ)

Mirė kovo 19, 1952 m., 5 val. ryto, Miami, Floridoje, sulaukusi 70 metų amžiaus.

Gimusi Lietuvoje, Šiaulių apskr., Gruzdžių parapijoje. Amerikoje išgyveno 47 metus.

Paliko dideliame nuliūdime: dukrelę Oną ir žentą Alphonso Kaukiaus, sesutę Emiliją Palionienę, kitas gimines ir daug draugų.

Mūsų brangiausiai motinėlei prisiminti už jos šales laikomos šv. Mišios kovo 19 dieną Sv. Juzapo parapijos šventovėje 8 valandą ryte, South Chicagoje. Taipgi kovo 19 dieną yra laikomos šv. Mišios šv. Mykolo šventovėje Miami, Florida, kaip 7:30 val. ryte.

Kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose pamaldose ir kartu su mumis pasimelsti už a. Gertrudės Benešienės sielą.

Mes Tavęs, mūsų Brangiausioji, niekuomet neužmiršime. Esi visomet su mumis, mūsų mintyse, mūsų darbuose, mūsų maldose. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave nueisime. Tebūna tau lengva ši žemele.

Nuliūdę lieka:

Duktė, Zentas, Sesuo ir kiti Giminės.

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu | Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

URBA Gėles Mylimiems Vestuvėms, Banketams, Laidotuviams, Papuošimams
GĖLININKAS 4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

GĖLININKAS (PUTRAMENTAS) Lanksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios Gėles ir Vainikai. Antkapų papuošimai ir sezoninės kapams gėlės
ROY R. PETRO (Putramentas) 5519 So. Harlem Avenue
Portsmouth 7-9020

GUŽAUSKU BEVERLY HILLS GĖLINYČIA GĖLES VISOS PROGOMS
2443 W. 63 ST.
Telef.: PR 8-0833 ir PR 8-0834

Steponas C. Lackawicz
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYŠ KOPLYČIOS
2421 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. Pullman 5-1270

LIŪDESIO VALANDOJE ŠAUKITE
MAŽEIKA & EVANS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
3 ATSKIROS VESINAMOS KOPLYČIOS
6845 S. Western Ave. RE 7-8600-8601
Gyvenantiems kitose miesto dalyse gausim koplyčią arčiau jūsų namų.

A. PETKUS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILLINOIS
TELEFONAI:
GRovehill 6-2345-6 TOWnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YArds 7-1741 ir Blishop 7-9481
★
4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES, 1390 kil.
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI
Chicago's
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COMmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

ALFRED VANCE
177 WOODSIDE RD., Riverside, Ill. Tel.: OL 2-5245

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

IS CHICAGOS IR APYLINKIU

Vanduo ežere radioaktyvus

Michigano ežero vanduo, kaip praneša Chicago universiteto mokslininkai, pasidarė radioaktyvus; bent toks buvo trečiadienį. Bet tas radioaktyvumas nešas pavojingas. Radioaktyvumas buvęs atneštas iš Nevados, kur buvo vykdomi branduolinių ginklų. Ypač jį atnešė antradienio lietus.

Nors tas radioaktyvumas dar nepavojingas, bet pažymima, kad jis dabar buvo 6 kartus didesnis negu maždaug prieš savaitę.

— Savo auka palengvink sešnelių sunkias tremties dienas!

Sendyta penkis metus!

OLD UNDERROOF

Kentucky Tikroji Bourbon Degtinė — 86 laipsnių — taip pat gausama ir Bond Butaucta Old Underroof Distilling Company Lawrenceburg, Kentucky Iškirkiamai papuolama Old Rose Distributing Company

Maistas ir psichikos nenormalumai

Sako, kad esama sąsajos tarp žmogaus psichinių nenormalumų ir maisto, geriau sakant, tam tikrų maisto dalių trūkumo.

Northwestern universiteto maitinimo profesorius T. D. Spies yra surinkęs daug duomenų, kurie, jo nuomone, tą sąsają patvirtina. Tokie žmonės negauna pakankamai vitamino B dalių.

Šie žmonės parodo baimės, isterijos ir prislėgtos nuotaikos reiškinį. Tuo būdu kai kurie tokie asmenys ima nebeapkęsti šviesos, aiškių spalvų arba maisto, kurį jie anksčiau mėgo. Kiti rodo nuovargį, įsitempimą. Treči skundžiasi atminties susilpnėjimu: čia, žiūrėk, motina nebežinanti, kur ji padėjusi savo vaiką; čia šeimininkė staiga nebe-moka paruošti valgių, kuriuos ji anksčiau ruošdavo.

Dr. Spies sako, jog davus tokiems asmenims vitamino B vitamino rūkšties (B vitamino dalių), pasirodanti juose staigios permainos: per 30 minučių iki 20 valandų tie patys asmenys pasidarą linksmi ir paslaugūs žmonės.

Ivairios žinios

— Federalinis prisiekusiųjų teismas pradės tyrinėti pirminių balsavimų tariamą apgaulę Chicagoje.

— 20 m. amžiaus J. Cooper, 1725 Fremont, buvo nuteistas 6 mėnesius kalėti už tai, kad jis sumušė 70 m. amžiaus laikraščių pardavėją Hall, 2018 Sedgwick. Po susiginėjimo Cooper jį sumušęs lazda ir sulaužęs jam ranką. Hall turėjo 11 dienų išbūti ligoninėje.

— Kovo 27 d. minimos Graikijos nepriklausomybės 134 metinės Chicagoje. Medinah Temple, be kitų, kalbės Graikijos ambasadorius Melas, meras Kennely, gubern. pavaduotojas Chapman ir kt. Bus pastatyta ir drama, vaizduojanti Graikijos nepriklausomybės atgavimą iš Turkijos.

NORA M. GUGIS

BALFO Centro sekretorė Nora M. Gugienė rytoj kalbės organizaciniams lietuvių šalpos reikalais per SOPHIE BARCUS radiją iš WGES stoties. SOPHIE BARCUS pranešimai prasideda 8:30 AM ir tęsiasi ištisą valandą.

Pritaria viešiemis tyrinėjimams

Demokratų partijos kandidatas į miesto burmistrus Daley pareiškė, jog jis pageidauja, kad miesto tarybos nusikaltimų komitetas pradėtų viešus nusikaltimų komiteto posėdžius bei visuomenės atsklausimus dar prieš balandžio 5 d. Anksčiau Irving N. Cohen, komiteto vyriausiasis patarėjas, sakė, jog jis negalės pasirodyti visiems apklausinėjimams anksčiau kaip birželio mėnesį.

Daley sako, jog jis pasitiks vyr. komiteto patarėjų Cohen.

JV advokatas Tiecken pareiškė laukias iš Cohen atsakymo į savo reikalavimą leisti peržiūrėti komiteto bylas. Cohen sako, jog jis turės per daug darbo ir nemanąs, kad atsakymas būtų reikalingas.

Pakaltinti dėl gembingo

Apskritis viršininko policija suėmė 12 vyrų ir 2 moteris Chicago priemiesčiuose ryšium su žygiais prieš gembingą.

Šių žygių buvo imtasi valstybės gynėjui Gutknecht pasitarus su apskrities viršininku Lohman. Suareštuotieji bus atiduoti teisti prisiekusiųjų teismui. Ši tvarka pasirinkta čia pirmą kartą per 25 metus. Ligi šiol tokie priemiesčių gembleriai buvo paprastai teisiama policijos teismuose, kurie galėdavo juos nubausti tik iki \$300. O dabar Gutknecht reikalauja, kad jie būtų teisiama kriminaliniame teisme, kuris gali uždėti bausmę iki \$2,000 ir pasodinti į kalėjimą iki 1 metų. Lošimo iš pinigų mašinos laikytojas gali būti baudžiamas iki \$500 pirmą kartą ir dar papildomai iki 6 mėnesių kalėjimo antrą kartą nusikaltes.

Skundžiasi dėl diskriminacijos

Buvusiai Chicago Housing Authority sekretorei Miss Wood buvo įteiktas metinis Abraham Schwartz prizas už nuopelnus žmonių santykių srityje.

Miss Wood ta proga puolė Chicago administraciją, kad ji praktiškai beveik nieko nedaranti / panaikinti diskriminacijai prieš juodusius.

Žudikai gazolino stoty

Du banditai atėjo į gazolino stotį 516 E. 51st, pašovė savininką 55 m. amžiaus Frazier ir pabėgo. Tai atsitiko vidurdienį. Frazier, nugabentas į ligoninę, mirė. Pašaukta į įvykio vietą policija negalėjo nustatyti, ar kas nors plėšikų buvo iš ten paimta.

LIPA KARJEROS LAIPTAIS

Vakar straipsnyje "Ir vėl vienas nori tris Biržiškas atsverti" viena palikusiujų spaudos klaidų pakeitė žodžio prasmę. Desimtoje pabaigos eilutėje vietoje "...lija enciklopedijos karjeros laiptais...", turi būti "...lipa..."

Kai kas apie Zarasiškių Klubą

Dar būdamas Lietuvoje ir vėliau tremtyje, retkarčiais gaudavau iš Amerikos laikraščių. Šiuose laikraščiuose rasdavau nemažą žinių apie įvairių klubų veiklą. Tuomet apie klubus turėjau visai priešingą nuomonę negu dabar. Maniau, kad tai esama bendrovė, kurios laiko klubus ir iš jų pelnosi. (Mat, Lietuvoje klubo pavadinimas turėjo kitą reikšmę).

Siuntinys iš Amerikos

Ypač mane domino Zarasiškių Klubas. 1949 m., dar būdamas tremtyje, gaunu iš pašto pakvietimą — atsiimti iš Amerikos atsiųstą siuntinį. Amerikoje jokių giminių neturėjau, tai iš nieko jokių siuntinių ir negalėjau gauti... O čia siuntinys. Atsinešė iš pašto siuntinį, džiaugiamės tiesiog vaikišku džiaugsmu. Ir kurgi nesidžiaugsi! nes tuo laiku maisto davinys taip buvo sumažintas — visą dienos davinio vargių būtų užtekę papuryciauti. Ant siuntinio ir siuntėjo adresas. Pasirodo, šį siuntinį siunčia J. Tarulis. Parašau padėkos laišką. Gaunu atsakymą, kuriame J. Tarulis gerokai išbėra už neaiškų rašyseną ir praneša, kad siuntinį esąs paskyręs Zarasiškių Klubas. Jis tik persiuntęs. Apie mano blogą padėtį sužinojęs iš kitų, jau į Ameriką atvykusių tremtinių. Be to, laiške nusiskundė, kad jau jis pats ir klubo nariai sparčiai sensta. Tikisi pagyvėsianti klubo veikla tremtiniams atvykus. Toliau rašė, kad visuoje pasaulyje kempeliuose išblaškyti lietuviai privalėtų vienas kitam padėti. Laikytis didžiausios vienybės. Rūpintis Lietuvos nepriklausomybės atstatymu...

Atvykęs į Chicago, ne tik Zarasiškių Klubą pirmą kartą pažinau, bet ir šio klubo daugumą narių. Lankydami šio klubo narių dosnumu ir nuosirdumu. Tur būt, nebuvo nei vieno susirinkimo, kuriame nebūtų paskirta vienam ar keliems tremtiniams, esantiems Vokietijoje, piniginių ar pasiunčiant siuntinius — pagalbą. Be to, namą sušelpia ir čia pat, Chicagoje, į vargą patekusių savo klubo narių.

Tur būt, nebuvo to susirinkimo, kuriame šio klubo pirmininkas J. Tarulis neprimintų klubo nariams apie pavergtąjį graujųjį Zarasų kraštą ir visą Lietuvą.

Banketas 20 metų sukakčiai

Ir štai atsitiktinai teko sužinoti, kad š. m. balandžio 17 d. Dariaus-Girėno salėje Zarasiškių Klubas rengia šaunų banketą. Banketas rengiamas 20 metų klubo sukakčiai paminėti. Asmens, norintieji šiame bankete dalyvauti, susimoka vos tik \$2.

Į šio klubo banketą, ar lis ar audros su perkūnais transkysis, reikia būtinai nuvykti. S. J.

— Ar jau aukojai šio vajuos metu tremtiniams gelbėti?

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. —FRIDAY, MARCH 18, 1955

CLASSIFIED ADVT.

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

MEN AGE FROM 40 TO 55
Wanted for heavy cleaning work, 3rd shift, hours: 10:30 p. m. to 7:00 a. m. Please bring proof of age.

Apply:
PERKINS PRODUCTS CO.
7400 So. Rockwell St.

REIKALINGA Bartenderė-is. Pageidaujama nauja atėivė-is. Darbas vak. Kreipkitės į taverną "Saltinėlis", 3318 So. Halsted Street. VI 7-8561.

HELP WANTED — MALE-FEMALE Reikia Darbininkų ir Darbininkių

VYRESNIO amžiaus vyras ar moteris, kas norėtų dirbti (engviems darbam) lietuviškame ūkyje 90 mylių nuo Chicago, prašomas paskambinti: HEmlack 4-3780

HELP WANTED — FEMALE Reikia Darbininkių

JUMS PATIKS ČIONAI!
Patyrusios — \$45 į savaitę. Paprastas maisto virimas, bendras namų ruošos darbas. Savas kambarys ir vonia. Linksmi nusiteikusi šeima. Dailūs privatiški North Shore namai. Vernon 5-1897

PERSONAL Asmenų leško

PAIESKAU VAIDELYTES, A. Gustienės, kilusios iš Sakių apskr., Puniškių kaimo. Vaidelytė arba ją pažįstančius prašome parašyti Agotai Kaminskienei, 2230 Begin St., Fort Williams, Ontario, Canada.

RENTING IN GENERAL Nuomos

RENDUOJAMAS garažas dėl 2 trokų — sunkvežimiu. 2728 West 39th Place.

RENDUOJAMAS 3 auto garažas. Galima naudoti automobiliams taisyti ar kitokiai dirbtuvei. J. Pilks, 6601 So. Western Ave.

Biznis pagerėsias

Nuo dabar maždaug iki vidurvasario biznio reikalai pradės gerėti. Tokį teigimą čia pareiškė vidurinių valstybių bankų sąjungos suvažiavime Ch. T. Broderick, New Yorko Lehman Bros. ekonomistas.

Jo nuomone, pradėsias didėti vartojamųjų prekių pirkimas.

GAUSŪS JUOZAI

Nėra populiarešnio lietuviuose vardo už Juozą. Visur jų pilna ir visi jie švenčia savo vardines. Bridgeporto Juozai šį savaitgalį žada susiburti stambiausio Juozo, būtent Vinčos, vadovybėje Balio Pakšto užveigoje, 3139 So. Halsted St., ir balių pradėti dar penktadienio vakare.

Roselandas

Bendruomenės susirinkimas

ALB Roselando apyl. narių susirinkimas šaukiamas kovo 20 d. 11 val. Lietuvių parap. salėje, 10806 So. Wabash Ave.

Susirinkimo svarbiausias tikslas išrinkti atstovus į ALB Chicago Apygardas suvažiavimą, kuris bus kovo 27 d. Be to, bus priimami nauji nariai ir registruojama ALB Tarybos balsavimui. Roselando apyl. rinkimų komisijai vadovauja senas veikėjas P. Nierdvas, 109 W. 109 St., (tel. PU 5-8710). Visi lietuviai kviečiami Bendruomenės veikloje aktyviai dalyvauti. Neleiskim lietuviųbei merdėti.

Balfo susirinkimas

Balfo 57 skyr. susirinkimas įvyks kovo 25 d. 8 val. vak. Višų šventųjų par. salėje, 10806 S. Wabash Ave.

Šalpos bičiuliai, malonėkite dalyvauti. Valdyba

—Nepamirškite, kai pirksite: Rašoma-Siurviną mašiną, Radio-Foto aparatą, laikrodį, aukštinį ar sidabrinį, vaikams vežimėlį. Prieš tai apžiūrėkite pas J. KARVELĮ, 3322 So. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. YA 7-0677. (Sk.).

— Vokietijoje 683 lietuviai džiovininkai laukia mūsų pagalbos. Aukokime jiems šio vajuos metu!

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

DIDELIS namų, biznių, apartamentų, sklypų pasirinkimas. Sudarome mokišius, paskolas, nuosavybių dokumentus. Nemokamai teikiame informacijos ir patarimus. Teirautis pas: **Z. UMBRAZONAS**
F. H. Halvorsen Co.
3145 W. 63rd St. HEmlock 4-4300
Portsmouth 7-2909

KAS perkant arba parduodant namus norite sažinoti ir lietuviško nuosirdaus pataravimo kreipkitės į:

VENTA REAL ESTATE
4409 So. Fairfield Ave.
Tel.: Lafayette 3-3881
PILDOME INCOME TAXUS
Trečiadieniais uždaryta.

Prieš pirkdami ar parduodami namus, atlankykite mus

KUTRA - NORKUS REALTY
2405 WEST 51st STREET
Prospect 6-7238 — RE 7-7321 (vak.)
Prospect 8-3579 (vak.)

PROGA—2 didelį butų medinis namas į vakarus nuo Damen arti 69th gatvės. Dvigubas garažas. Kaina tik \$15,000.

Mūr. 4 butų namas su dvigubu mūriniu garažu Marquette parke. \$26,500. Šviesus 2 butų po 5 kamb. namas ant dvigubo sklypo, toliau nuo traukš. Geras susisiekimas. Halsted ir 120th gat. Kaina \$13,000.

Mokėkite tik \$3,000, ir maisto produktų krautuvių su įrengimais ir prekėmis Brighton parke bus jūsų.

P. LEONAS
REAL ESTATE
2444 W. 63rd St.—antras aukštas
Prospect 8-0097

TEISINGAS PATARNAVIMAS
Mūro namas, 2-5 ir 2-3 kamb. Garažai. Labai priinama kaina arba priimsime mainais sklypą ar mažesnią namą.

Kas ignoruoja taupymo progą, tas pats save skriaudžia ir toks žmogus visados mažiau teturi. Perkant arba parduodant bet kokią nuosavybę visados patartina kreiptis pas CHARLIE URNICH-URNIKA, nes per jį perkant ar parduodant bet kokią nuosavybę, visados sutapysite nemažą sumą pinigų. Notary Public Raštinė, Charlie Urnich-Urnika, 2440 W. 69th Street HEmlack 4-4859

MILZINISKAS PIKYNIS — GERAS INVESTIMTAS
PAJAMŲ VIRŠ 6,400
3 butų mūrinis su taverna ir 4 kambariais; 2-4 ir 2-5 kambarių butai. Alyva šildymas, 2 auto garažas. Pilna kaina greitam pardavimui — \$29,000

WYROSTEK REALTY
2519 West 43rd Street
VI 7-1289—RE 5-2385

5 BUTAI IR KRAUTUVĖ
Originalus mūrinis 2 aukštų po 3 kamb. namas Marquette Parke. Prieš 20 metų statytas. 2 mašinu mūrinis garažas. Žemos rendos neša virš \$4,500 metinių pajamų. Kaina tik \$42,000.

K. VOLODKEVICIUS, brokeris.
MCCARTHY BROS. REAL ESTATE
2412 West 63rd Street
RE 7-5000, namų RE 7-0618

2-5. ½ mūrinis ir ½ medinis namas. Švarus ir gerame stovyje. Vonios. Pila kaina \$7,950. Imokėti \$3,500.
1920 S. Sangamon St. SEley 8-2444.

2 BUTŲ MŪRINIS PO 6 KAMBARIUS
Naujas alyva—suspaustu oru šildymas. Naujas 2 auto garažas. Aluminijaus komb. antrieji langai. Didelis rūšys ir daug kitų prekių. Pila kaina \$15,500.

WALTER MILASHUS
3810 So. Lowe Ave. 1 aukštas

4701-03 WEST ROOSEVELT ROAD
Kampinis mūrinis namas. Geros pajamos. 2 butai ir 2 krautuvių. Ideali vieta. Apžiūrėti tikait susitarus. Mr. Frank D. KAY, 4905 W. 14th Street, Cicero, Ill. OLYmpic 2-1116.

PARDUODAMAS kampinis 3 aukštų mūrinis, 2 aukštų medinis, 11 butų ir taverna. Karštu vandeniu šildomas pirmas aukštas. Našlė negali apsidirbti. 1940-42 So. Carpenter St.

2918 W. MARQUETTE ROAD
yra statomas 6 kambarių modernus 3 miegamųjų namas. Kabinetinė virtuvė ir pusryčių kambarys. Taipgi vieta prirengta 4 kambariams rūšyje. Kas norėtų tokį namą apžiūrėkite ir veikite greitai.

PARDAVIMUI bižnivas namas gražioje Marquette parko apylinkėje. Matytike savininkas. 2646 W. 69th St. WAIlbrook 5-0110

LAKESIDE, MICHIGAN
Parduodamas 5 kambarių namas. Po visu namu rūšys, furmas šildomas, tile maudynė, didžiulis porčius, 2 auto garažas, vištinkas; 1 akras vaisinių medžių, Gristas kelias, pusė mylios nuo Lake Michigan ir buso. Labai žemi taksai. Prieinama kaina. Rašykite: Naujienos, Box 4627, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

KAMPINIS namas, 4 butai ir tavernos biznis. Geros pajamos. Savininkas 4358 So. Western Ave.

PARDUODAMAS naujas mūrinis 5 kambarių rafišo furmas šildomas namas. Puki vieta miške. Kaina \$29,500. Greta jo yra medinis 6 kambarių namas ir 4 kambarių katedžiūs. Tinka 3 šeimom. Galima viską pirkti kartu arba skryium. Kreiptis į Shauletį, 7765 Forest Hill Road, telefonas: CHestnut 6-2467

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

BRIGHTON parke ant Washenaw ir 44th 2 aukštų mūrinis su anglišku rūsiu 3 po 5 kamb. (2 miegami). Visi butai apšildomi gazu. Šalia tuščias sklypas. Garažas. Labai maži taksai. Kaina \$24,500.

MŪRINIS 2-6, be rūšio, Garažas. Naujos uždoros verandos. Kaina tik \$14,300.

GAGE parke mūrinis 6 kambarių bungalow. Karštu oru apšildomas. Kaina \$15,800.

MŪRINIS 2-6, su rūsiu — \$22,500. **MARQUETTE** parke 2 aukštų mūrinis 2-3 ir 2 kamb. rūšyje. Centr. šildymas alyva, \$140, plus savininkui butas. Kaina \$20,500.

PRIE Garfield Blvd. 2 aukštų medinis su rūšiu. Centr. šildymas alyva, 2-5 kamb. Kaina \$12,500. **"VENTA" REAL ESTATE**
4409 So. Fairfield Ave.
LAFayette 3-3881

CICEROJE—6 kamb. rezidencija su "Trailer Camp", pajamų \$3,500 į metus plus butas. \$10,900. \$3,000 imokėti. Svoboda, 6013 Cermak Road. BISHop 2-2162

FARMS FOR SALE Ūkiai Pardavimui

CULVER, INDIANA, parduodama 40 akry farma, gerai namai, yra miško. Kreiptis į John Blažauską, 2538 West 69th Street, Chicago.

CONTRACTORS - BUILDERS Namų Statytojai ir Taisytojai

KONTRAKTORIUS STANDARD BUILDERS, INC.
726 W. 18th Street Chicago 16, Ill. A. GINTNERIS, pirmininkas
V. PETRAUSKAS, statybos vedėjas.
CH 3-1535

Lietuvių Statybos Bendrovė stato namus parduvimui, pagal užsakymus ir atlieka remonto darbus.

NAMŲ REMONTAS (REMODELING)

Atlieku cemento, karpenterio, mūro ir kitus darbus. Iki \$2,500 nereikia nieko imokėti, o už didesnius darbus susitarsime.
Dirbu Chicagoje ir priemiesčiuose.

PETRAS POCIUS
6828 So. Maplewood Ave.
REpublic 7-1223

KONTRAKTORIUS
Statau naujus namus ir sutaisau senus. Prieinamos kainos. Skambinkite: **C. WILIMAS — GArden 4-6086**

FURNITURE AND FIXTURES Rakiniai ir Įrenginiai

PARDUODAMI 6 kambarių rakiniai, pianinas ir kitos smulkmenos. Švarūs ir pigiai. 3252 So. Halsted St., trečias aukštas. Vietyta 2-7319.

BUSINESS CHANCES Biznio Progos

PIGIAI labai geroje vietoje parduodama 21 metų veikianti rūbų valykla "CLEANERS". Didelė kiljentūra. Pigi nuoma. Parduodimo priežastį sužinosite vietoje. Sakit: HEmlack 4-0800 arba CANal 6-5632.

GERAS bergenas, Taverna ir mūrinis kampinis namas su \$400 mėnesinių pajamų. Kaina \$25,000. Imokėti \$5,000. Skambinkite savininkui VI 7-3147.
1635 West 35th Street

PARDUODAMA maisto ir mėsos krautuviė. 3 kambariai užpakalyje gyvenimui. Geriausia proga.
3001 So. Emerald Ave.

PARDUODAMA TAVERNA su butu, fabriku rajone. 4456 S. Western Ave.

PARDUODAMA ARBA išnuojama taverna su valgykla. Galima pirkti su namu lengvais išmokėjimais. Biznis išdirbtas per 35 metus. Priežastis pardavimo—pasitraukiam iš biznio. Mainais priimsim ką jūs turite.
6706 So. Ashland Ave.

PARDUODAMA TAVERNA ir namas. 2421 W. 47th Street

PARDUODAMA pilnai įrengta ir moderni taverna. Iga sutartis. Gyvenimui butas užpakalyje. Prieinama kaina. 35th ir Halsted apylinkėje.
Virginia 7-9079

MAISTO, mėsos, šaldyto maisto "self-service" krautuviė. Pajamų virš \$75,000. Sekmadieniais uždaryta. Trumpos valandos. Išdirbtas biznis. Pietinėje dalyje. Su 3 butų mūriniu namu, garažas, ekstra sklypas. RE 7-1071.

PARDUODAMA TAVERNA
3203 So. Halsted St.

CICEROJE parduodama taverna. Yra virtuvė. Teirautis TOWnhall 3-9611.

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA
Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos—asmens, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesniai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užėikite:
JONAS KIRVAITIS
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill.
Tel.: WAIlbrook 5-5671
AGENTŪR IR BROKERIŲ DĖMESIUI
Prieš drausdami kitur, pastateiraukite pas mane. Pirmiečiai kompanijos—aukštesiai komisai. Savi pas savus!

10 PATARIMU

- NEPRALEISK visų uždirbtų pinigų.
- ATSKIRK tam tikrą dalį padėti į Taupomąją Sąskaitą.
- NESLĖPK pinigų namuose
- PRIE P